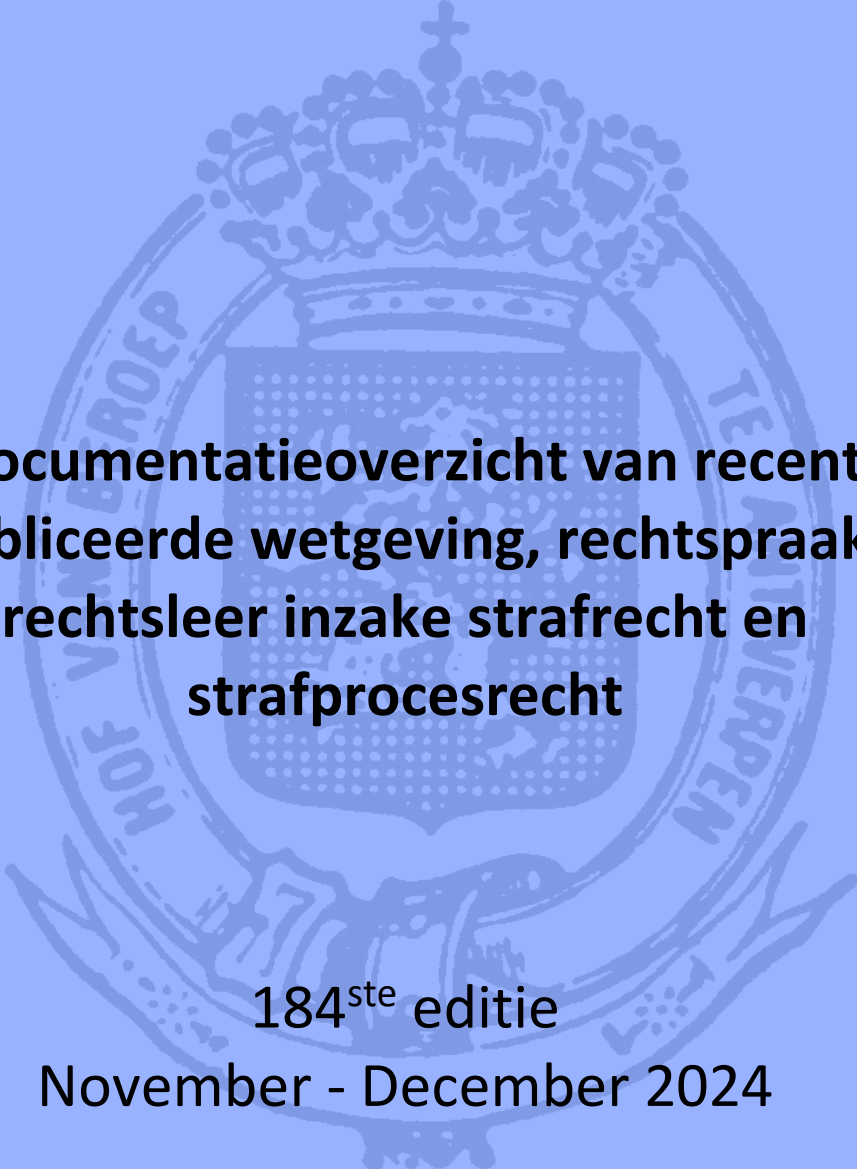

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

184ste editie

November - December 2024

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2024 - 2025 – Editie 184

Editie afgesloten op: 31 december 2024

Publicatiedatum: 6 januari 2025

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Britselei 55

2000 Antwerpen

Tel : +32 2 685 90 72

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
1. WETGEVING	8
1.1. BELGISCHE REGELGEVING	8
1.2. EUROPESE REGELGEVING	8
Verordening (EU) 2024/3011 van 27 november 2024 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de overdracht van strafvervolging, <i>P.B.L.</i> 18 december 2024.....	8
1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	9
1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	9
Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, het Strafwetboek en het Wetboek van strafvordering, teneinde een vermenigvuldigingscoëfficiënt in te voeren die het bedrag van de boetes wegens inbreuken op de Wegcode doet variëren naargelang van het inkomen, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024-2025, 0451/001.	9
Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 238 van het Strafwetboek van 29 februari 2024 , <i>Parl.St.</i> Kamer 2024-2025, 0477/001.....	9
Wetsvoorstel betreffende de verwerking van persoonsgegevens, bij deelname aan een overleg georganiseerd op grond van artikel 458ter van het Strafwetboek, <i>Parl.St.</i> Kamer 2024-2025, 0485/001.....	9
2. RECHTSPRAAK	10
2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK	10
2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS	10
EHRM 5 november 2024 (Miron tegen Roemenië), www.hudoc.echr.coe.int	10
Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Eerlijk proces – Bewijs – Getuigenverhoren – Geen schending	10
EHRM 5 november 2024 (Neziric tegen Bosnië en Herzegovina), www.hudoc.echr.coe.int ..	11
Trefwoorden: Artikel 8 EVRM – Doorzoeken telefoon advocaat t.b.v. strafzaak tegen hem	11
EHRM 28 november 2024 (Souroullas Kay en Zannettos tegen Cyprus), www.hudoc.echr.coe.int	12
Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Getuigenverklaring – Bewijsbeoordeling – Geen schending	12
2.3. HOF VAN JUSTITIE	12
Hof van Justitie 4 oktober 2024 (gevoegde zaken C-767/22; C-49/23; C-161/23), www.curia.europa.eu	12
Trefwoorden: Reference for a preliminary ruling – Judicial cooperation in criminal matters – Confiscation of crime-related proceeds, instrumentalities and property – Framework Decision 2005/212/JHA – Directive 2014/42/EU – Scope – National criminal proceedings capable of leading to the confiscation of illegally obtained assets – No finding of a criminal offence – Confiscation without conviction – Reasons other than illness or absconding	13
NL: Kaderbesluit 2005/212/JBZ – Richtlijn 2014/42/EU – Justitiële samenwerking in strafzaken – Niet op een veroordeling gebaseerde nationale strafprocedure tot confiscatie van voorwerpen	13
Hof van Justitie 28 november 2024 (C-432/22), www.curia.europa.eu	13
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in strafzaken – Strafbare feiten en toepasselijke sancties op het gebied van illegale	

drugshandel en de strijd tegen georganiseerde criminaliteit – Mogelijkheid om de toepasselijke straffen te verlagen – Omvang – Kaderbesluit 2004/757/JBZ – Artikelen 4 en 5 – Kaderbesluit 2008/841/JBZ – Artikelen 3 en 4 – Nationale regeling die geen Unierecht ten uitvoer brengt – Artikel 51, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Daadwerkelijke rechtsbescherming – Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU – Strafprocedure tegen meerdere personen – In het nationale recht geboden mogelijkheid om een schikking over de afhandeling van de zaak te treffen – Goedkeuring door een ad-hoc-kamer – Instemming van de andere verdachten.....	13
Hof van Justitie 28 november 2024 (zaken C-398/23), www.curia.europa.eu	15
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in strafzaken – Strafbare feiten en toepasselijke sancties op het gebied van illegale drugshandel en de strijd tegen georganiseerde criminaliteit – Kaderbesluit 2004/757/JBZ – Artikelen 4 en 5 – Kaderbesluit 2008/841/JBZ – Artikelen 3 en 4 – Nationale regeling die geen Unierecht ten uitvoer brengt – Artikel 51, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Recht op informatie in strafprocedures – Richtlijn 2012/13/EU – Artikelen 1 en 6 – Recht op informatie over de beschuldiging – Daadwerkelijke rechtsbescherming – Artikel 47, eerste alinea, en artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten – Strafprocedure tegen meerdere personen – Door een van de verdachten met de openbaar aanklager getroffen schikking over de afhandeling van de zaak – Instemming van de andere verdachten	15
Hof van Justitie 28 november 2024 (C-80/23), www.curia.europa.eu	16
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens – Richtlijn (EU) 2016/680 – Artikel 4, lid 1, onder a) tot en met c) – Artikel 8, leden 1 en 2 – Artikel 10 – In verdenking gestelde persoon – Politie registratie van biometrische en genetische gegevens – Gegevensverzameling onder dwang – Doelstellingen van voorkoming en opsporing van strafbare feiten – Uitlegging van het arrest van 26 januari 2023, Ministerstvo na vatreshnite raboti (Politie registratie van biometrische en genetische gegevens) (C-205/21, EU:C:2023:49) – Verplichting tot conforme uitlegging – Beoordeling van de ‚strikte noodzakelijkheid‘ van de verwerking van gevoelige gegevens – Rol van de bevoegde autoriteiten	16
2.4. HOF VAN CASSATIE	17
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	17
Hof van Cassatie 18 mei 2022 (P.22.0351.F), www.juportal.be	17
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering - Definitieve beslissing op strafgebied en op burgerrechtelijk gebied over de aansprakelijkheid - Over de schade, de toekenning van voorlopige bedragen en de aanstelling van een deskundige - Aanhouding van de uitspraak over de overige punten - Hoger beroep van de beklaagde - Devolutive werking - Draagwijdte - Gevolg - (Geen) evocatie	17
Hof van Cassatie 18 mei 2022 (P.22.0113.F), www.juportal.be	18
Trefwoorden: Deelneming - Voorwaarden - Vereiste mate van kennis van het misdrijf.....	18
Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0255.F), www.juportal.be	19
Trefwoorden: Werkstraf - Weigering - Motiveringsplicht - Draagwijdte	19
Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0089.F), www.juportal.be	19
Trefwoorden: 1. Wegverkeer - Vraag om identificatie van de bestuurder - Bewijs van ontvangst van de vraag door de rechtspersoon.....	19
2. Verzoek tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Verplichting tot motivering van de weigering - Draagwijdte	19
Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.21.1537.F), www.juportal.be	19
Trefwoorden: Openbaar ministerie - Beslissing in strafzaken - Vermelding van de identiteit van de magistraat van het openbaar ministerie die heeft gevorderd - (Geen) verplichting.....	20
Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0201.F), www.juportal.be	20
Trefwoorden: Verzet - Kennisgeving van de rechten van de bij verstek veroordeelde persoon - Begrip - Modaliteiten - Kennisgeving aan de veroordeelde persoon die bevestigt dat hij de voorgeschreven mededeling heeft ontvangen.....	20
Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0087.F), www.juportal.be	21
Trefwoorden: Rechten van verdediging - Uitspraak over de strafvordering - Nieuwe kwalificatie van de feiten - Voorwaarden - Herkwalificatie van de feiten - Begrip - Aanpassing of verduidelijking van de kwalificatie	21

Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0114.F), www.juportal.be	21
Trefwoorden: 1. Verjaring - Schorsing - Wettelijke beletsels voor de instelling of de uitoefening van de strafvordering - Wettelijk beletsel ten aanzien van een beklaagde - Uitwerking ten aanzien van de andere beklaagden	21
2. Procedure van minnelijke schikking - Schorsingsgrond van de verjaring van de strafvordering - Onderhandelingen met een beklaagde over een minnelijke schikking - Geen verzoek tot minnelijke schikking of weigering van minnelijke schikking ten aanzien van de andere beklaagden - (Geen) schorsing van de verjaring ten aanzien van de andere beklaagden	21
Hof van Cassatie 7 september 2022 (P.22.0528.F), www.juportal.be	21
Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering - Onherroepelijke beslissing van een burgerlijke rechtbank - Gezag van het rechterlijk gewijsde	22
2. Gezag van gewijsde - Strafzaken - Onherroepelijke beslissing over de strafvordering	22
Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.23.1120.N), www.juportal.be	22
Trefwoorden: Redelijke termijn – Overschrijding – Remediëring - Lagere straf – Meetbaar lager	22
Hof van Cassatie 29 oktober 2024 (P.23.1434.N), www.juportal.be	22
Trefwoorden: 1. Deelneming – Noodzakelijke hulp – Uitzendkantoor – Huisjesmelkerij – Aanbrengen van kandidaat-huurders	23
2. Rechtspersoon – Strafrechtelijke aansprakelijkheid – Beoordeling moreel misdrijfbestanddeel – Gedrag van natuurlijke personen mee in aanmerking nemen	23
Hof van Cassatie 29 oktober 2024 (P.24.0986.N), www.juportal.be	23
Trefwoorden: 1. Verdovende middelen – Drugwet – Voorbereidende handelingen – Legaliteitsbeginsel	24
2. Europees aanhoudingsbevel – Omschrijving van de misdrijven – Illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen – Omvat ook: de invoer, de uitvoer en het vervoer van verdovende middelen zonder vergunning met de omstandigheid dat het misdrijf een daad van deelneming is aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging	24
3. Europees aanhoudingsbevel – De strafprocedure geen aanleiding geeft tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid van de betrokkene beperkt - Vervolgd voor “enig ander feit” dan dat welk de reden tot zijn overlevering is geweest – Vrijheidsbeperkende maatregel pas mogelijk na toestemming uitvoerende macht	24
Hof van Cassatie 5 november 2024 (P.23.0980.N), www.juportal.be	26
Trefwoorden: Overheidsopdrachten – Art. 314 Sw. – Toewijzing van concessie van diensten – Gepaard met terbeschikkingstelling van het openbaar domein – Gevolg	26
Hof van Cassatie 5 november 2024 (P.24.1126.N), www.juportal.be	26
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Enige hoger beroep van burgerlijke partij – Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding – Facultatief – Beoordeling rechter	26
Hof van Cassatie 5 november 2024 (P.23.1549.N), www.juportal.be	27
Trefwoorden: Milieu – DABM – Hinderlijke inrichtingen - Artikel 3, § 1, 7°, Materialendecreet.....	27
Hof van Cassatie 5 november 2024 (P.24.1170.N), www.juportal.be	28
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Specialiteitsbeginsel – Uitzondering wanneer ‘de strafprocedure geen aanleiding geeft tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid van de betrokkene beperkt’	28
Hof van Cassatie 5 november 2024 (P.24.1013.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: 1. Bewijs – Elementen uit een buitenlands strafdossier – Verdediging vraagt de integrale voeging van dit buitenlands strafdossier – Criteria	29
2. Verstek – Verzet – Relatieve werking van verzet – Verzwaring van de straf – Redelijke termijn	29
3. Arrest – Vermelding gebruikte wetsartikelen – Art. 27 VTSv.....	29
4. Arrest – Motivering – Redelijke termijn – Art. 27 VTSv.	29
5. Arrest – Veroordeling – Kosten – Meerdere veroordeelden en meerdere misdrijven – Uitsplitsen..	29
Hof van Cassatie 12 november 2024 (P.24.0975.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: Verzet – Ongelijkheid – Arrest GwH	31
Hof van Cassatie 12 november 2024 (P.24.0880.N), www.juportal.be	32
Trefwoorden: Assisen – Akte van beschuldiging – Onjuistheid of onvolledigheid – Verbetering.....	32
Hof van Cassatie 19 november 2024 (P.24.1154.N), www.juportal.be	32

	Trefwoorden: Verhoor – Art. 47bis Sv. – Vermelding bijzondere omstandigheden in PV – Ontbreken – Gevolg – Beoordeling rechter – Valsheid in geschrifte – Waarheidsvermomming door omissie.....	32
B.	BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.....	33
	Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.22.0163.N), www.juportal.be	33
	Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel - Facultatieve weigeringsgronden - Vervolging in België wegens een feit vermeld in het Europees aanhoudingsbevel - Beoordeling door het onderzoeksgerecht – Controle door het Hof	33
	2. Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel - Terugkeergarantie - Beoordeling door het onderzoeksgerecht - Controle door het Hof	33
	Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0660.F), www.juportal.be	34
	Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Motivering - Verwijzing naar de redenen van een of meer eerdere beslissingen - Wettigheid - Inaanmerkingneming van de evolutieve aard en de noodzakelijke individualisering van de voorlopige hechtenis.....	34
	2. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Motivering - Geactualiseerd onderzoek naar de noodzaak om de voorlopige hechtenis te handhaven - Draagwijdte	34
	Hof van Cassatie 26 juli 2022 (P.22.0985.F), www.juportal.be	35
	Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Uitlevering - Passieve uitlevering - Door het Verenigd Koninkrijk uitgevaardigd internationaal aanhoudingsbevel - Procedure van uitvaardiging en tenuitvoerlegging van verzoeken tot overlevering - Toepasselijke wet - Wet Europees Aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Begrip	35
	2. Uitlevering - Passieve uitlevering - Wet Europees Aanhoudingsbevel - Opsluiting - Verzoek tot invrijheidstelling ingediend vóór de definitieve beslissing over de tenuitvoerlegging - Onbevoegdheid van de raadkamer - Uitzonderingen - Geen uitspraak door de onderzoeksrechter binnen vijftien dagen volgend op een verzoek tot invrijheidstelling van de betrokken persoon of verwerping van dat verzoek	35
	Hof van Cassatie 2 augustus 2022 (P.22.0935.F), www.juportal.be	36
	Trefwoorden: Vrijheidsberoving van een vreemdeling - Beroep bij de rechterlijke macht - Nieuwe autonome titel van vrijheidsberoving - Gevolg - Onwettigheid die de opeenvolgende titels van vrijheidsberoving ongeldig maakt - Toetsing door het onderzoeksgerecht	36
	Hof van Cassatie 16 augustus 2022 (P.22.1086.F), www.juportal.be	36
	Trefwoorden: Rechterlijke organisatie – Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Onderzoeksgerechten - Hoger beroep - Cumulatie van rechterlijke ambten in dezelfde zaak - Begrip	36
	Hof van Cassatie 12 november 2024 (P.24.1463.N), www.juportal.be	36
	Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Regelmatigheid bevel tot aanhouding – Voorafgaand verhoor – Advocaat op beknopte wijze in kennis stellen van de feiten – Gebrek – Gevolg – Beoordeling rechter	36
	Hof van Cassatie 12 november 2024 (P.24.1486.N), www.juportal.be	38
	Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Geestesstoornis.....	38
C.	ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	38
	Hof van Cassatie 18 mei 2022 (P.22.0116.F), www.juportal.be (jeugd)	38
	Trefwoorden: Hoger beroep - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Vordering tot vrijwaring of tot veroordeling - (Niet) voor de eerste maal in hoger beroep - Toepassing op de vordering van de benadeelde tegen de verzekeraar van de beklagde en/of de burgerrechtelijk aansprakelijke partij	39
	Hof van Cassatie 7 september 2022 (P.22.0339.F), www.juportal.be (verzoek tot heropening).....	39
	Trefwoorden: 1. Arrest van het Europees Hof dat een schending van het EVRM of de aanvullende protocollen vaststelt - Gevolg - Heropening van de rechtspleging	39
	2. Procedure in cassatie - Neerlegging van een memorie - Vorm - Memorie ondertekend door een advocaat-houder van het getuigschrift - Vereiste om de hoedanigheid van advocaat-houder van het getuigschrift te bewijzen - Overdreven formalisme	39
	3. Samenstelling van de zetel - Vonnissen alvorens recht te doen - Navolgende beslissing over de grond van de zaak - Continuïteit van de zetel - Vonnissen dat de heropening van het debat beveelt over een welbepaald onderwerp – Gevolg	39
	4. Vonnissen en arresten - Dictum - Beslissing over een betwisting - Vorm en plaats in het vonnis	39

2.5. GRONDWETTELIJK HOF.....	40
Grondwettelijk Hof 14 november 20214 (128/2024), www.const-court.be	40
Trefwoorden: Strafrechtspleging - Strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek (SUO) - Inbeslagneming - Eigendommen van een malafide derde - Begrip.....	40
Grondwettelijk Hof 27 november 20214 (141/2024), www.const-court.be	41
Trefwoorden: Strafrechtspleging - Rechtsplegingen van bijzondere aard - Voorrecht van rechtsmacht van de magistraten - Toepassingsgebied - Ontstentenis van toepassing op de leden van het coördinatiebureau bij de Raad van State.....	41
2.6. RAAD VAN STATE	41
2.7. HOVEN VAN BEROEP	41
A. CORRECTIONELE KAMERS	41
Brussel 12 januari 2024, <i>JLMB 2024</i> , afl. 40, 1794-1802.	41
Trefwoorden: 1. Presse - Délit de presse - Tweets (oui) - Expressions orales - Connexité avec des écrits - Cour d'assises.....	42
2. Presse - Délit de presse - Harcèlement - Écrits et paroles constitutifs de harcèlement - Compétence matérielle - Juridictions ordinaires.	42
Bergen 19 juni 2024, <i>JLMB 2024</i> , afl. 36, 1625-1628.....	42
Trefwoorden: Sursis et suspension de la condamnation - Révocation - Inobservation des conditions de probation - Prescription d'un an - Dérogation au droit commun	42
Luik 27 juni 2024, <i>JLMB 2024</i> , afl. 36, 1628-1629.....	43
Trefwoorden: Sursis et suspension de la condamnation - Révocation - Inobservation des conditions de probation - Prescription d'un an - Saisine du juge – Interruption	43
Brussel 28 juni 2024, <i>JLMB 2024</i> , afl. 36, 1629-1631.	43
Trefwoorden: Sursis et suspension de la condamnation - Révocation - Inobservation des conditions de probation - Prescription d'un an - Dérogation au droit commun	43
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....	43
KI Brussel 28 september 2022, <i>RDP 2024</i> , afl. 11, 1147-1150.....	43
Trefwoorden: Détention préventive – mise en liberté sous caution – cautionnement – demande de réduction de la caution et de restitution partielle, après la clôture de l’instruction préparatoire mais avant le jugement sur le fond – recevabilité de la demande – contrôle de la persistance des conditions qui ont justifié l’obligation de verser un cautionnement – C.E.D.H. – article 13 – droit à un recours effectif.....	43
KI Bergen 3 juni 2024, <i>JLMB 2024</i> , afl. 36, 1608-1610.....	44
Trefwoorden: Redelijke termijn – Overschrijding – Gevolg	44
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....	44
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	44
A. CORRECTIONELE KAMERS	44
Corr. Luik (afd. Luik) 16 mei 2024, <i>JLMB 2024</i> , afl. 36, 1612-1616.....	44
Trefwoorden: 1. Droits de l'homme - Procès équitable - Opposition - Dysfonctionnements de l'État - Défaut d'extraction du détenu - Absence de comparution à l'audience - Remise en liberté - Non communication de la date d'audience - Violation irrémédiable du droit à un procès équitable.	44
2. Droits de l'homme - Procès équitable - Opposition - Dysfonctionnements de l'État - Défaut d'extraction du détenu - Absence de comparution à l'audience - Caractère non avvenu de l'opposition (non).....	45
3. Droits de l'homme - Procès équitable - Opposition - Dysfonctionnements de l'État - Opposition privée d'effet utile - Violation irrémédiable des droits de la défense - Irrecevabilité des poursuites....	45
B. RAADKAMER.....	45
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	46
Rb. Namen (afd. Namen) 28 mei 2024, <i>JLMB 2024</i> , afl. 36, 1617-1625.....	46
Trefwoorden: 1. Libertés publiques - Généralités - Droits civils et politiques - Protection - Pouvoir judiciaire.....	46
2. Infraction - Peine - Mise à exécution - Compétence du ministère public - Limites - Contrôle juridictionnel de l'ordre judiciaire.....	46

3. Infraction - Peine - Mise à exécution - Compétence du ministère public - Peine alternative à l'emprisonnement - Carence du ministère public - Peine d'emprisonnement subsidiaire - Mise à exécution (non).....	46
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	46
Hof van assisen Namen 17 juni 2024, <i>JLMB</i> 2024, afl. 36, 1610-1611.	46
Trefwoorden: 1. Cour d'assises - Cause d'extinction et d'irrecevabilité de l'action publique - Obligation de l'invoquer à l'audience préliminaire – Sanction.....	47
2. Droits de l'homme - Généralités et principes - Délai raisonnable - Dépassement très grave - Cause d'extinction de l'action publique - Cour d'assises - Moyen à soulever à l'audience préliminaire - Délai entre l'audience préliminaire et l'audience au fond - Incidence.	47
2.10. BUITENLANDSE RECHTSPRAAK	47
Hoge Raad (Nederland) 3 december 2024 (21/05215), www.uitspraken.rechtspraak.nl	47
Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Recht op bijstand van een advocaat – Verhoor – Verdachte niet van vrijheid beroofd – Redelijk vermoeden van schuld – Aangesproken door opsporingsambtenaren.....	47
Hoge Raad (Nederland) 3 december 2024 (22/02386), www.uitspraken.rechtspraak.nl	48
Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Recht op bijstand van een advocaat – Verhoor – Verdachte niet van vrijheid beroofd – Redelijk vermoeden van schuld – Aangesproken door opsporingsambtenaren.....	48
<u>3. RECHTSLEER</u>	<u>49</u>
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	49
3.2. BOEKEN.....	49
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	49
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	49
3.3. BIJDAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	49
A. BIJDAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	50
B. BIJDAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	50
C. BIJDAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	50
D. BIJDAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	50
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDAGEN	51
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	51
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	51
3.5. VARIA	51

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

- Nihil

1.2. Europese regelgeving

Verordening (EU) 2024/3011 van 27 november 2024 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de overdracht van strafvervolgning, <i>PB.L.</i> 18 december 2024.
--

Toelichting: De justitiële samenwerking tussen de lidstaten moet verder worden ontwikkeld om de efficiënte en goede strafrechtsbedeling in de gemeenschappelijke ruimte van vrijheid, veiligheid en recht te verbeteren en ervoor te zorgen dat de meest geschikte lidstaat een strafbaar feit onderzoekt of vervolgt. Met name gemeenschappelijke regels voor lidstaten inzake de overdracht van strafvervolgning zouden kunnen bijdragen aan het voorkomen van onnodige parallelle strafprocedures in verschillende lidstaten met betrekking tot dezelfde feiten en dezelfde persoon, hetgeen zou kunnen leiden tot een schending van het ne bis in idem-beginsel. Dergelijke gemeenschappelijke regels zouden ook kunnen leiden tot minder gevallen waarin er ten aanzien van dezelfde feiten of dezelfde persoon meerdere strafprocedures worden gevoerd in verschillende lidstaten. Dergelijke gemeenschappelijke regels hebben ook als doel te waarborgen dat een overdracht van strafvervolgning mogelijk is indien de overlevering van een persoon met het oog op strafvervolgning op grond van een Europees aanhoudingsbevel, op grond van Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad, wordt uitgesteld of geweigerd, bijvoorbeeld vanwege het bestaan van een lopende parallelle strafprocedure in een andere lidstaat voor hetzelfde strafbare feit, om straffeloosheid van de persoon die wordt vervolgd te vermijden.

Gemeenschappelijke regels voor de overdracht van strafvervolgning zijn ook van essentieel belang om grensoverschrijdende criminaliteit efficiënt te bestrijden, hetgeen met name van belang is in verband met strafbare feiten die worden gepleegd door criminele organisaties die betrokken zijn bij drugshandel, migrantensmokkel, mensenhandel, handel in vuurwapens, milieucriminaliteit, cybercriminaliteit of het witwassen van geld. De vervolging van criminele organisaties die in meerdere lidstaten actief zijn, kan grote problemen opleveren voor de betrokken autoriteiten. De overdracht van strafvervolgning is een belangrijk instrument dat de strijd tegen criminele organisaties die in de hele Unie actief zijn, zou versterken.

Voor een doeltreffende samenwerking tussen de verzoekende autoriteiten en de aangezochte autoriteiten met betrekking tot de overdracht van strafvervolgning, moeten er regels over een dergelijke overdracht worden vastgelegd in een juridisch bindende en rechtstreeks toepasselijke handeling van de Unie.

Deze verordening moet van toepassing zijn op alle verzoeken om overdracht die in het kader van strafvervolgning worden ingediend.

1.3. Overzichten van wetgeving

- ALIE, M., DEPREZ, C., « Chronique de droit international pénal 2024/1 », *RDP* 2024, afl. 11, 1080-1112.

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, het Strafwetboek en het Wetboek van strafvordering, teneinde een vermenigvuldigingscoëfficiënt in te voeren die het bedrag van de boetes wegens inbreuken op de Wegcode doet variëren naargelang van het inkomen, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0451/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel beoogt het bedrag van de boetes voor inbreuken op de Wegcode te doen variëren naargelang van het inkomen, door de toepassing van een vermenigvuldigingscoëfficiënt.

Momenteel is de rechter immers niet verplicht om bij de vaststelling van het bedrag van de boete rekening te houden met het inkomensniveau. Al evenmin beschikt hij over de middelen om het inkomensbedrag precies te kennen.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 238 van het Strafwetboek van 29 februari 2024 , *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0477/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel strekt ertoe belaging met aanzetting tot zelfdoding aan te merken als een verzwaarde vorm van belaging zoals bedoeld in artikel 238 van het Strafwetboek van 29 februari 2024, zelfs wanneer het slachtoffer niet overgaat tot zelfdoding of een poging daartoe.

Wetsvoorstel betreffende de verwerking van persoonsgegevens, bij deelname aan een overleg georganiseerd op grond van artikel 458ter van het Strafwetboek, *Parl.St.* Kamer 2024-2025, 0485/001.

Toelichting: Het artikel 458ter van het Strafwetboek laat dus toe dat er krachtens een wet, decreet of ordonnantie, of met de toestemming van de procureur des Konings, een overleg wordt georganiseerd waarbij de deelnemers met elkaar informatie kunnen uitwisselen dat onder een beroepsgeheim valt.

Een dergelijk overleg is enkel mogelijk met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden, of ter voorkoming van terroristische misdrijven of ter voorkoming van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie.

Deze vorm van overleg is in de praktijk inmiddels goed ingeburgerd. Zo kan verwezen worden naar de Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake terrorisme, extremisme en

radicalisme, het casuoverleg inzake terrorisme, extremisme en radicalisme in de gevangenis, de ketenaanpak intrafamiliaal geweld, de ketenaanpak jeugddelinquentie en het casuoverleg kwetsbare personen.

De ervaringen uit de praktijk leren dat er bij de voorbereiding van dat casuoverleg, tijdens dat overleg en tijdens de opvolging ervan een verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt. Dit wetsvoorstel vormt een rechtsgrond voor de verwerking van deze persoonsgegevens en bepaalt de voorwaarden voor deze persoonsgegevensverwerking.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- KENNES, L., VANDERMEERSCH, D., « Chronique semestrielle de jurisprudence 2024/2 », *RDP* 2024, afl. 12, 1163-1292.

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 5 november 2024 (Miron tegen Roemenië), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-237789>

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Eerlijk proces – Bewijs – Getuigenverhoren – Geen schending

Samenvatting: Klaagster is in Roemenië vervolgd en uiteindelijk veroordeeld voor misdrijven. Zij zou als medewerker van een Roemeens ministerie een derde persoon hebben aangenomen en betaald voor een fictieve functie. Twee collega's zijn in een versnelde strafrechtelijke procedure veroordeeld tot korte gevangenisstraffen en hebben daarna als getuigen verklaard in de zaak tegen klaagster.

Tijdens de behandeling in eerste aanleg heeft er een wisseling van de rechter, als alleensprekende rechter, plaatsgevonden. De eerste rechter heeft klaagster en enkele getuigen gehoord. De opvolgende rechter heeft de zaak twee keer aangehouden om klaagster in de gelegenheid te stellen om van advocaat te wisselen en nadere onderzoekswensen te verduidelijken. Met hulp van een nieuwe advocaat deed zij het verzoek om stukken aan het dossier toe te laten voegen en twee aanvullende getuigen te horen. Het verzoek omtrent de stukken werd toegestaan, maar het verzoek tot het horen van de twee nieuwe getuigen werd afgewezen. Wel werd een voormalig collega opnieuw als getuige gehoord. Van alle getuigenverhoren van de behandeling in eerste aanleg zijn audioregistraties gemaakt.

In hoger beroep is opnieuw verzocht om getuigen te horen. Dit werd door het Hof afgewezen. Wel hoorde het Hof de klaagster en een aantal medeverdachten opnieuw. Zij is ook in hoger beroep veroordeeld.

Klaagster stelt dat het onmiddellijkheidsbeginsel is geschonden en dat zij daarom geen eerlijk proces heeft gehad. Een van de voormalig medeverdachten is niet door de opvolgende rechter in eerste aanleg gehoord en evenmin in hoger beroep.

Het EHRM benadrukt het algemene uitgangspunt dat het in het kader van artikel 6 EVRM gaat om de eerlijkheid van de procedure als geheel.

Het EHRM stelt vast dat de opvolgende rechter in eerste aanleg bij de zaak betrokken raakte op een moment dat het onderzoek al ver gevorderd was. Deze rechter heeft rechtstreeks onder andere een van de voormalige collega's van klagster, klagster zelf en haar medeverdachte gehoord.

Het EHRM stelt vast dat de veroordelingen in de onderhavige zaak met name rustten op schriftelijke stukken, die zijn aangevuld met getuigenverklaringen waaronder die van de voormalige collega.

Het EHRM merkt verder op dat er geen verplichting in het Roemeense recht is voor een rechter om, na overname van een procedure, het gerechtelijk onderzoek – met inbegrip van getuigenverhoren - opnieuw aan te vangen. Partijen kunnen verzoeken met betrekking tot bewijsvergaring doen tot het eind van het onderzoek ter zitting. Het EHRM overweegt dat klagster nadat de opvolgende rechter de zaak had overgenomen geen verzoek tot het opnieuw horen van de getuigen – die zij in het bijzijn van de andere rechter en haar advocaat heeft kunnen ondervragen - heeft ingediend. Dit terwijl de zitting tweemaal is aangehouden zodat klagster een andere onderzoekswens kon verduidelijken en zij van advocaat kon wisselen. In hoger beroep heeft zij gesteld dat het onmiddellijkheidsbeginsel was geschonden, maar heeft zij niet gespecificeerd op welke getuigen dit zag, noch expliciet gemaakt dat zij wilde dat de getuigen die niet rechtstreeks door de opvolgende rechter in eerste aanleg zijn gehoord, opnieuw zouden worden gehoord. Zij herhaalde hier slechts haar verzoek de twee nieuwe getuigen te horen, wat in eerste aanleg is afgewezen.

Het EHRM concludeert dat de proceshouding van klagster geen blijk geeft van een reële twijfel aan de betrouwbaarheid van de getuigen die eerder in de procedure waren gehoord, omdat zij meermalen de kans heeft gehad het opnieuw horen van deze getuigen te verzoeken en dit niet heeft gedaan. Er zijn daarnaast compenserende maatregelen getroffen, zowel in eerste aanleg als in hoger beroep. Zo zijn klagster, de medeverdachte en een bijzonder belangrijke getuige, te weten de voormalige collega opnieuw gehoord en is gebruik gemaakt van audio-registraties van de overige getuigenverhoren. Deze audioregistratie heeft mogelijk een aanvullende garantie geboden. Gelet op dit alles concludeert het EHRM dat de beslissingen van de rechters in eerste aanleg en in hoger beroep verenigbaar zijn met het recht op een eerlijk proces. Er is aldus geen sprake van schending van artikel 6 EVRM.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa – december)

EHRM 5 november 2024 (Nezircic tegen Bosnië en Herzegovina), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-237816>

Trefwoorden: Artikel 8 EVRM – Doorzoeken telefoon advocaat t.b.v. strafzaak tegen hem

Samenvatting: Klager is een advocaat die verdacht werd van machtsmisbruik. In het strafrechtelijk onderzoek is zijn telefoon in beslag genomen. De aanklager heeft mondeling twee zoekparameters gegeven en daarop is de telefoon doorzocht. Initieel was de gehele inhoud van de telefoon in het dossier opgenomen, maar na bezwaar van de klager heeft de rechter bevolen dat de onderzoeksresultaten nader gefilterd moeten worden en is alsnog

een deel uit het dossier gehaald. Klager klaagt erover dat binnen het nationale recht onvoldoende bescherming geboden wordt aan advocaten en hun communicatie.

Het Hof stelt voorop dat communicatie met een advocaat en cliënten geprivilegieerd is. De telefoon is onderzocht zonder aanwezigheid van klager of iemand anders van de balie. Ook zijn de twee zoektermen uitsluitend mondeling gegeven en is daaromtrent niets op papier gezet. Dit was ook niet vereist naar nationaal recht, maar daarmee heeft de nationale wetgeving onvoldoende procedurele waarborgen. Schending artikel 8 EVRM.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa – december)

EHRM 28 november 2024 (Souroullas Kay en Zannettos tegen Cyprus), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-238072>

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Getuigenverklaring – Bewijsbeoordeling – Geen schending

Samenvatting: De klagers zijn veroordeeld voor afpersing en witwassen. Hun veroordelingen waren grotendeels gebaseerd op de verklaringen van een getuige, te weten een voormalig medeverdachte die niet vervolgd is in ruil voor zijn medewerking aan het onderzoek.

De klagers doen een beroep op artikel 6, lid 1 en 3, onder b) van het EVRM. Zij stellen dat hun proces oneerlijk is geweest omdat hun veroordelingen uitsluitend zijn gebaseerd op de verklaringen van die ene getuige en doordat hen toegang was ontzegd tot essentiële gegevens.

Artikel 6, lid 1: Het hof herhaalt dat er voor het beoordelen van bewijs geen vaste regels bestaan, behalve dat nationale rechters geen arbitraire of onredelijke beslissingen mogen nemen. Het gebruikmaken van een belastende verklaring van een medeverdachte is niet verboden, maar kan de eerlijkheid van een proces in gevaar brengen. Het hof oordeelt echter dat er in deze zaak ook ander bewijsmateriaal was dat de verklaringen van de getuige ondersteunde. Bovendien, daarnaast was de verdediging in de gelegenheid gesteld om de getuige te ondervragen. Daarnaast hebben de rechters gemotiveerd waarom zij de verklaringen van de getuige betrouwbaar hebben geacht. Geen schending lid 1 van artikel 6 EVRM.

Artikel 6, lid 3 onder b): Het hof stelt dat de verdediging toegang had tot het procesdossier. Het verzoek om toegang te krijgen tot een 'schijfkopie' van het openbaar ministerie is door de Cypriotische rechters gemotiveerd afgewezen. De argumenten van de verdediging waren gebaseerd op hypothesen en waren onvoldoende onderbouwd. Volgens het hof is het verzoek daarom terecht afgewezen door de nationale rechters en levert het geen schending van artikel 6, lid 3, onder b) EVRM op..

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa – december)

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie 4 oktober 2024 (gevoegde zaken C-767/22; C-49/23; C-161/23), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?sessionId=99BFE13CDC3906D57AB272CA36851AE8?text=&docid=290693&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=13092074>

Trefwoorden: Reference for a preliminary ruling – Judicial cooperation in criminal matters – Confiscation of crime-related proceeds, instrumentalities and property – Framework Decision 2005/212/JHA – Directive 2014/42/EU – Scope – National criminal proceedings capable of leading to the confiscation of illegally obtained assets – No finding of a criminal offence – Confiscation without conviction – Reasons other than illness or absconding
NL: Kaderbesluit 2005/212/JBZ – Richtlijn 2014/42/EU – Justitiële samenwerking in strafzaken – Niet op een veroordeling gebaseerde nationale strafprocedure tot confiscatie van voorwerpen

Samenvatting: De zaak gaat over de toepasselijkheid van richtlijn 2014/42/EU op een nationale regeling die voorziet in een strafprocedure tot confiscatie van illegaal verkregen voorwerpen die niet op een veroordeling is gebaseerd en die parallel aan een procedure tot vaststelling van de schuld van de vermoedelijke pleger van de inbreuk wordt gevoerd. Verder is de vraag of de nationale regels inzake de toegang tot het dossier van de confiscatieprocedure van personen die een band met de voorwerpen hebben, de bewijsregeling inzake de herkomst van de voorwerpen en het rechterlijk toezicht op de beslissing tot confiscatie verenigbaar zijn met het Unierecht.

Hof: Kaderbesluit 2005/212/JBZ en Richtlijn 2014/42/EU zijn niet van toepassing op een nationale wettelijke regeling die voorziet in de mogelijkheid om in het kader van een strafprocedure ter bepaling of een persoon een strafbaar feit heeft gepleegd, een procedure tot confiscatie van wederrechtelijk verkregen vermogensbestanddelen in te leiden op basis van gegevens uit het strafdossier, wanneer deze confiscatieprocedure geen betrekking heeft op de vaststelling van een dergelijk strafbaar feit en er geen met ziekte of onderduiken verband houdende reden is waardoor de betrokkene niet voor de rechter zou kunnen verschijnen.

Hof van Justitie 28 november 2024 (C-432/22), www.curia.europa.eu
--

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=292736&pageIndex=0&doclang=nl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=10530636>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in strafzaken – Strafbare feiten en toepasselijke sancties op het gebied van illegale drugshandel en de strijd tegen georganiseerde criminaliteit – Mogelijkheid om de toepasselijke straffen te verlagen – Omvang – Kaderbesluit 2004/757/JBZ – Artikelen 4 en 5 – Kaderbesluit 2008/841/JBZ – Artikelen 3 en 4 – Nationale regeling die geen Unierecht ten uitvoer brengt – Artikel 51, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Daadwerkelijke rechtsbescherming – Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU – Strafprocedure tegen meerdere personen – In het nationale recht geboden mogelijkheid om

een schikking over de afhandeling van de zaak te treffen – Goedkeuring door een ad-hoc-kamer – Instemming van de andere verdachten

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Is met betrekking tot een strafprocedure waarin feiten ten laste zijn gelegd die binnen de werkingssfeer van het [Unierecht] vallen, een nationale wet die vereist dat een schikking tussen de openbaar aanklager en een verdachte inhoudelijk wordt getoetst door een andere rechterlijke instantie dan die waarbij de zaak aanhangig is en waarvoor alle bewijzen zijn vergaard, verenigbaar met artikel 19, lid 1, [tweede alinea], VEU en artikel 47, [eerste en tweede alinea], van het Handvest indien de reden voor dit vereiste is dat medeverdachten van de betrokkene geen schikking hebben getroffen?

2) Is een nationale wet op grond waarvan een schikking waarbij de strafprocedure wordt beëindigd, uitsluitend wordt goedgekeurd wanneer alle medeverdachten van de betrokkene en hun raadslieden hiermee hebben ingestemd, verenigbaar met artikel 5 van kaderbesluit 2004/757, artikel 4 van kaderbesluit 2008/841, artikel 19, lid 1, [tweede alinea], VEU en artikel 52 [van het Handvest] juncto artikel 47 [ervan]?

3) Vereist artikel 47, [tweede alinea], van het Handvest dat een rechter, na een schikking te hebben onderzocht en goedgekeurd, weigert om de beschuldiging tegen de medeverdachten van de betrokkene te onderzoeken wanneer hij over die schikking heeft geoordeeld zonder uitspraak te doen over de deelneming van die medeverdachten en zonder hen schuldig te bevinden?”

Het Hof verklaart voor recht:

1) Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU

moet aldus worden uitgelegd dat

het zich niet verzet tegen een nationale bepaling die een ad-hoc-kamer, en niet de kamer die de zaak behandelt, de bevoegdheid verleent om uitspraak te doen over een schikking die een verdachte met het openbaar ministerie heeft getroffen tijdens de gerechtelijke fase van een strafprocedure waarin meerdere verdachten worden vervolgd.

2) Artikel 19, lid 1, tweede alinea, VEU

moet aldus worden uitgelegd dat

het zich niet verzet tegen een nationale bepaling op grond waarvan in een strafprocedure die tegen meerdere verdachten wegens deelname aan dezelfde criminele groepering is ingeleid, een schikking die een van de verdachten tijdens de gerechtelijke fase van deze procedure met de openbaar aanklager treft, slechts kan worden goedgekeurd door de rechter indien alle medeverdachten daarmee instemmen.

Zie ook: “EU-Hof: Bulgaarse regels inzake de rechterlijke goedkeuring van schikkingen zijn verenigbaar met het EU-beginsel van daadwerkelijke rechtsbescherming.

Het EU-recht verzet zich er niet tegen dat de bevoegdheid voor de goedkeuring van een schikking wordt toegewezen aan een andere rechter dan de rechter die zich aanvankelijk moest uitspreken over de strafrechtelijke vervolging. Ook de voorwaarde dat alle overige verdachten die hun strafrechtelijke aansprakelijkheid niet hebben erkend, instemmen met het treffen van een schikking met één van de verdachten, is verenigbaar met het EU-recht. Dat is het antwoord van het EU-Hof op prejudiciële vragen van een Bulgaarse rechter.”

<https://ecer.minbuza.nl/-/eu-hof-bulgaarse-regels-inzake-de-rechterlijke-goedkeuring-van-schikkingen-zijn-verenigbaar-met-het-eu-beginsel-van-daadwerkelijke-rechtsbescherming?redirect=%2Fecer%2Fnieuws>

Hof van Justitie 28 november 2024 (zaken C-398/23), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=292742&pageIndex=0&doclang=nl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=10817314>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in strafzaken – Strafbare feiten en toepasselijke sancties op het gebied van illegale drugshandel en de strijd tegen georganiseerde criminaliteit – Kaderbesluit 2004/757/JBZ – Artikelen 4 en 5 – Kaderbesluit 2008/841/JBZ – Artikelen 3 en 4 – Nationale regeling die geen Unierecht ten uitvoer brengt – Artikel 51, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Recht op informatie in strafprocedures – Richtlijn 2012/13/EU – Artikelen 1 en 6 – Recht op informatie over de beschuldiging – Daadwerkelijke rechtsbescherming – Artikel 47, eerste alinea, en artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten – Strafprocedure tegen meerdere personen – Door een van de verdachten met de openbaar aanklager getroffen schikking over de afhandeling van de zaak – Instemming van de andere verdachten

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Is een nationale wet waarin is bepaald dat een schikking waarbij de strafprocedure wordt beëindigd tijdens de gerechtelijke fase van deze procedure, uitsluitend kan worden goedgekeurd wanneer alle medeverdachten en hun raadslieden met die schikking hebben ingestemd, terwijl deze instemming niet vereist is tijdens de voorbereidende fase van de strafprocedure, verenigbaar met artikel 4, lid 1, en artikel 5 van kaderbesluit 2004/757 alsook met artikel 4 van kaderbesluit 2008/841 juncto artikel 20 van het Handvest?

2) Is een nationale wet waarin de mogelijkheid van een verdachte om de inhoud van een door hem getroffen schikking (waarbij hem een lagere straf wordt opgelegd) door de rechter te laten toetsen wordt beperkt, waarbij de beperking erin bestaat dat de instemming van de medeverdachten moet worden verkregen, verenigbaar met artikel 4, lid 1, van kaderbesluit 2004/757 junctis artikel 48, lid 2, en artikel 52, lid 1, van het Handvest?

3) Is een nationale wet waarin is bepaald dat die beperking ook geldt nadat aan de verdachte gedetailleerde informatie over de beschuldiging is verstrekt, verenigbaar met artikel 6, lid 3, junctis artikel 6, lid 1, van richtlijn 2012/13 alsook artikel 47, [eerste alinea], en artikel 52, lid 1, van het Handvest?”

Het Hof verklaart voor recht:

Artikel 6, leden 1 en 3, van richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures, gelezen in het licht van artikel 47, eerste alinea, en artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

moet aldus worden uitgelegd dat

het zich niet verzet tegen een nationaalrechtelijke bepaling op grond waarvan in een strafprocedure die tegen meerdere verdachten is ingeleid, de rechterlijke goedkeuring van de schikking die een van de verdachten met de openbaar aanklager treft, alleen afhankelijk wordt gesteld van de instemming van de medeverdachten wanneer die schikking wordt getroffen tijdens de gerechtelijke fase van die procedure.

Hof van Justitie 28 november 2024 (C-80/23), www.curia.europa.eu

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=292738&pageIndex=0&doclang=nl&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=10544284>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens – Richtlijn (EU) 2016/680 – Artikel 4, lid 1, onder a) tot en met c) – Artikel 8, leden 1 en 2 – Artikel 10 – In verdenking gestelde persoon – Politie registratie van biometrische en genetische gegevens – Gegevensverzameling onder dwang – Doelstellingen van voorkoming en opsporing van strafbare feiten – Uitlegging van het arrest van 26 januari 2023, Ministerstvo na vatreshnite raboti (Politie registratie van biometrische en genetische gegevens) (C-205/21, EU:C:2023:49) – Verplichting tot conforme uitlegging – Beoordeling van de ‚strikte noodzakelijkheid‘ van de verwerking van gevoelige gegevens – Rol van de bevoegde autoriteiten

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Is voldaan aan het vereiste van toetsing van de ‚strikte noodzakelijkheid‘ in de zin van artikel 10 van richtlijn 2016/680, zoals uitgelegd door het Hof in punt 133 van het arrest [Registratie van biometrische en genetische gegevens I], wanneer die toetsing uitsluitend wordt verricht op basis van de ten aanzien van de betrokkene opgestelde akte van in verdenkingstelling en diens schriftelijke weigering om zijn biometrische en genetische gegevens te laten verzamelen, of is het noodzakelijk dat de rechter beschikt over alle

stukken van het dossier die hem naar nationaal recht ter beschikking worden gesteld bij een verzoek om toestemming tot uitvoering van onderzoeksmaatregelen die inbreuk maken op de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen, wanneer dat verzoek in het kader van een strafzaak wordt gedaan?

2) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord: kan de rechter, nadat het dossier hem ter beschikking is gesteld, in het kader van de toetsing van de ‚strikte noodzakelijkheid’ in de zin van artikel 10 juncto artikel 6, [aanhef en] onder a), van richtlijn 2016/680 ook beoordelen of er gegronde vermoedens bestaan dat de betrokkene het strafbare feit heeft gepleegd waarvan hij is beschuldigd?”

Het Hof verklaart voor recht:

Artikel 10 van richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad, gelezen in samenhang met artikel 4, lid 1, onder a) tot en met c), en artikel 8, leden 1 en 2, van die richtlijn

moet aldus worden uitgelegd dat

wanneer een nationale wettelijke regeling bepaalt dat de biometrische en genetische gegevens van elke persoon die in verdenking is gesteld voor een ambtshalve vervolgbaar en opzettelijk gepleegd strafbaar feit systematisch worden verzameld met het oog op de registratie ervan, zonder dat de in artikel 3, punt 7, van deze richtlijn bedoelde bevoegde autoriteit hoeft vast te stellen of aan te tonen dat deze gegevensverzameling strikt noodzakelijk is overeenkomstig artikel 10 van die richtlijn, de naleving van een dergelijke verplichting niet kan worden verzekerd door de rechter die door deze bevoegde autoriteit is aangezocht met het oog op het onder dwang verzamelen van die gegevens, aangezien het die bevoegde autoriteit is die gehouden is de krachtens dat artikel 10 vereiste beoordeling te verrichten.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Hof van Cassatie 18 mei 2022 (P.22.0351.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220518.2F.7>

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering - Definitieve beslissing op strafgebied en op burgerrechtelijk gebied over de aansprakelijkheid - Over de schade, de toekenning van voorlopige bedragen en de aanstelling van een deskundige - Aanhouding van de uitspraak

over de overige punten - Hoger beroep van de beklaagde - Devolutieve werking - Draagwijdte - Gevolg - (Geen) evocatie

Samenvatting: Wanneer het beroepen vonnis definitief uitspraak doet op strafrechtelijk gebied en op burgerrechtelijk gebied over de aansprakelijkheid, en het, wat betreft de schade, de beklaagde veroordeelt tot het betalen van een voorlopige schadevergoeding aan het slachtoffer, een medisch deskundigenonderzoek beveelt om de lichamelijke schade te beoordelen en het de uitspraak over de overige punten aanhoudt, en wanneer het appelgerecht deze beslissingen bevestigt, met als wijziging dat de aansprakelijkheid wordt verdeeld, en vervolgens, op het verzoekschrift met toepassing van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, aan de burgerlijke partij de bedragen en schadevergoeding toekent die zij heeft gevorderd, heeft de appelrechter zich geen evocatierecht toegeëigend daar waar de wet hem dat niet toestaat; die laatste beslissing trekt de zaak immers niet aan zich: ze doet enkel uitspraak over het hele geschil tussen de partijen omdat het geschil voor het appelgerecht werd gebracht krachtens de devolutieve werking van het rechtsmiddel (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 362.

Hof van Cassatie 18 mei 2022 (P.22.0113.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220518.2F.3>

Trefwoorden: Deelneming - Voorwaarden - Vereiste mate van kennis van het misdrijf

Samenvatting: Voor het bestaan van strafbare deelneming is vereist dat de deelnemer kennis heeft van alle omstandigheden die nodig zijn om een daad van de hoofddader als een misdaad of een wanbedrijf te kunnen omschrijven; de wilsovereenstemming, onder haar tweevoudige aspect van kennis en wil, moet betrekking hebben op een welbepaald misdrijf en niet op een willekeurig misdrijf (1); hoewel mededaders weet moeten hebben van het doel en de aard van de daad waaraan ze hebben deelgenomen, vereist de wet echter niet dat zij op de hoogte moeten zijn van alle details betreffende de uitvoering van de misdaad of het wanbedrijf om te kunnen worden bestraft (2). (1) Zie F. KUTY, *Principes généraux du droit pénal belge - t. III : l'auteur de l'infraction pénale*, Larcier, 2de uitg., 2020, nrs. 2048 e.v. (2) "L'exigence de connaissance peut s'accommoder, à titre exceptionnel, d'une renonciation à une connaissance concrète de l'infraction projetée pourvu qu'elle soit délibérée": zo voor het bestaan van strafbare deelneming in de regel vereist is dat de deelnemer - dader of medeplichtige - kennis heeft van de omstandigheid dat hij deelneemt aan een welbepaalde misdaad of een welbepaald wanbedrijf en zo hiertoe is vereist, maar ook volstaat dat de deelnemer kennis heeft van alle omstandigheden die aan het feit waaraan hij door zijn medewerking deelneemt, het kenmerk geven van een welbepaalde misdaad of een welbepaald wanbedrijf, brengt de omstandigheid dat de deelnemer bewust een meer concrete kennis en opzet van het voorgenomen misdrijf verzaakt, niet mee dat hij daardoor onbewust tot dit misdrijf bijdraagt, maar wel dat hij met kennis van zaken wil bijdragen tot om het even welk bepaald misdrijf" (Cass. 16 december 2003, AR P.03.0452.N, AC 2003, nr. 647; zie Cass. 9 december 1986, AR 758, nr. 217, verwijzing in noot, RW 1987-88, 856 en noot; F. KUTY, o.c., nr. 2058).

Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0255.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220525.2F.5>

Trefwoorden: Werkstraf - Weigering - Motiveringsplicht - Draagwijdte

Samenvatting: Krachtens artikel 37quinquies, § 3, tweede lid, Strafwetboek moet de rechter die weigert een werkstraf uit te spreken, zijn beslissing met redenen omkleden; wanneer een beklaagde een werkstraf vraagt en de rechter dat verzoek weigert in te willigen, is het in concreto nodig maar voldoende dat eerstgenoemde weet waarom hij tot een of meerdere straffen is veroordeeld en, bijgevolg, dat hij ook weet waarom zijn verzoek is verworpen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 379.

Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0089.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220525.2F.10>

Trefwoorden: 1. Wegverkeer - Vraag om identificatie van de bestuurder - Bewijs van ontvangst van de vraag door de rechtspersoon

2. Verzoek tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling - Verplichting tot motivering van de weigering - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Wanneer de rechtbank vaststelt dat de vraag om inlichtingen, waarvan afschriften in het dossier zitten, tweemaal aan de maatschappelijke zetel van de beklaagde werd gestuurd, een eerste keer via het antwoordformulier, samen met het afschrift van het proces-verbaal, enkele dagen na de vaststelling van de snelheidsovertreding, en een tweede keer in de vorm van een daaropvolgende brief van de procureur des Konings, waarin die vraag werd herhaald, en dat, aangezien de beklaagde geen melding maakt van problemen met de afhandeling van de post, het erg onwaarschijnlijk is dat beide brieven, die niet naar de afzender teruggestuurd zijn, zoekgeraakt zijn, heeft zij kunnen oordelen dat de beklaagde de vraag om identificatie van de bestuurder van het voertuig in overtreding wel degelijk heeft ontvangen.

2. Uit het feit dat een effectieve straf wordt opgelegd en die straf met redenen wordt omkleed, kunnen ook de redenen voor de weigering van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling blijken (1). (1) Cass. 30 januari 2018, AR P.16.1258.N ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180130.2, AC 2018, nr. 63.

Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.21.1537.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220525.2F.2>

Trefwoorden: Openbaar ministerie - Beslissing in strafzaken - Vermelding van de identiteit van de magistraat van het openbaar ministerie die heeft gevorderd - (Geen) verplichting

Samenvatting: Artikel 780, eerste lid, 1°, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het vonnis met name, op straffe van nietigheid, behalve de gronden en het beschikkend gedeelte, de vermelding bevat van de magistraat van het openbaar ministerie die zijn advies heeft gegeven; die bepaling vereist echter niet dat het vonnis de identiteit vermeldt van de magistraat van het openbaar ministerie die voor de strafgerechten heeft gevorderd (1). (1) Zie Cass. 13 mei 1981, AR 1642, AC 1981, 1055 (“wanneer het proces-verbaal van de terechtzitting van het hof van beroep de naam vermeldt van de magistraat van het openbaar ministerie die in zijn vorderingen is gehoord, is niet vereist dat het arrest daarvan melding maakt”). Hieruit heeft het openbaar ministerie afgeleid dat het middel faalde naar recht, in zoverre het uitging van een ander rechtsbeginsel, en niet kon worden overgenomen omdat het proces-verbaal van de rechtszitting waarop het hof van beroep de zaak in beraad heeft genomen, de naam vermeldt van de substituut procureur-generaal bij het hof van beroep en vermeldt dat laatstgenoemde in zijn vorderingen is gehoord.

Bovendien heeft het openbaar ministerie geconcludeerd dat het middel feitelijke grondslag mist in zoverre het arrest wel degelijk de naam van die magistraat vermeldt.

Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0201.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220525.2F.17>

Trefwoorden: Verzet - Kennisgeving van de rechten van de bij verstek veroordeelde persoon - Begrip - Modaliteiten - Kennisgeving aan de veroordeelde persoon die bevestigt dat hij de voorgeschreven mededeling heeft ontvangen

Samenvatting: De kennisgeving van de rechten van de bij verstek veroordeelde persoon kan redelijkerwijs enkel worden opgevat als een mededeling betreffende de modaliteiten van het verzet, een bij de artikelen 171 en 187 Wetboek van Strafvordering ingevoerd rechtsmiddel; aangezien de kennisgeving aan de veroordeelde met toepassing van artikel 40, vierde lid, Wegverkeerswet, bevestigt dat de veroordeelde persoon de voorgeschreven mededeling heeft ontvangen, kan er niet worden geoordeeld dat die kennisgeving niet de rechtsmiddelen vermeldt die tegen een verstekvonnis kunnen worden aangewend (1). (1) In tegenstelling tot wat de eiser heeft aangevoerd, is het bovendien niet vereist dat een afschrift van die aan de beklaagde overhandigde mededeling bij het dossier wordt gevoegd, aangezien aan de hand van de vermeldingen in de kennisgeving kan worden vastgesteld dat die mededeling de inlichtingen bevat zoals voorgeschreven door artikel 40, vierde lid, Wegverkeerswet, zoals gewijzigd na het arrest nr. 134/2018 van 11 oktober 2018 van het Grondwettelijk Hof. In dit geval vermeldde de kennisgeving dat “een exemplaar van de kennisgeving van de rechten van de bij verstek veroordeelde persoon (COL nr. 5/2008, herziene versie 19 oktober 2017) is overhandigd door [de ondertekenende agent]”. Hierin zag het openbaar ministerie eerder een schending van artikel 40, vierde lid, Wegverkeerswet dan een miskennis van de bewijskracht van de akten en heeft het aan het Hof voorgesteld om met een ambtshalve middel schending van die bepaling aan te voeren.

Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0087.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220525.2F.3>

Trefwoorden: Rechten van verdediging - Uitspraak over de strafvordering - Nieuwe kwalificatie van de feiten - Voorwaarden - Herkwalificatie van de feiten - Begrip - Aanpassing of verduidelijking van de kwalificatie

Samenvatting: Wanneer de rechter de kwalificatie van een telastlegging verandert, moet hij vaststellen dat het geherkwalificeerde feit hetzelfde is als het feit op grond waarvan de vervolging is ingeleid en moet hij erop toezien dat de beklaagde zich kan verdedigen tegen de nieuwe kwalificatie; die voorwaarden zijn echter niet van toepassing wanneer de rechter de kwalificatie enkel aanpast of verduidelijkt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 376.

Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0114.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220525.2F.1>

Trefwoorden: 1. Verjaring - Schorsing - Wettelijke beletsels voor de instelling of de uitoefening van de strafvordering - Wettelijk beletsel ten aanzien van een beklaagde - Uitwerking ten aanzien van de andere beklaagden

2. Procedure van minnelijke schikking - Schorsingsgrond van de verjaring van de strafvordering - Onderhandelingen met een beklaagde over een minnelijke schikking - Geen verzoek tot minnelijke schikking of weigering van minnelijke schikking ten aanzien van de andere beklaagden - (Geen) schorsing van de verjaring ten aanzien van de andere beklaagden

Samenvatting: 1. De wettelijke beletsels die de instelling of de uitoefening van de strafvordering ten aanzien van een beklaagde verhinderen, schorsen de verjaring van de strafvordering in de regel ook ten aanzien van de andere beklaagden, in zoverre zij terechtstaan voor hetzelfde feit of voor feiten die door een intrinsieke samenhang nauw met elkaar verbonden zijn; dat beginsel is evenwel niet van toepassing wanneer, ten gevolge van een uitzonderingsprocedure, de strafvervolgung ten aanzien van een beklaagde haar eigen weg gaat en niet afhankelijk is van de strafvervolgung die tegen een andere beklaagde is ingesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 378.

2. Wanneer een beletsel voor de strafvervolgung enkel de instelling of de uitoefening van de strafvordering tegen een beklaagde verhindert, zonder dat dit de strafvervolgung tegen de andere beklaagden belemmert of vertraagt, blijft die grond tot schorsing van de verjaring van de strafvordering ten aanzien van laatstgenoemden zonder gevolg (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 378.

Hof van Cassatie 7 september 2022 (P.22.0528.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220907.2F.1>

Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering - Onherroepelijke beslissing van een burgerlijke rechtbank - Gezag van het rechterlijk gewijsde

2. Gezag van gewijsde - Strafzaken - Onherroepelijke beslissing over de strafvordering

Samenvatting: 1. In toepassing van artikel 23 Gerechtelijk Wetboek strekt het gezag van gewijsde zich enkel uit tot wat de rechter over een geschilpunt heeft beslist en tot wat, gelet op het geschil dat voor hem is gebracht en waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, de noodzakelijke grondslag, zij het impliciet, van zijn beslissing vormt (1). (1) Cass. 29 januari 2007, AR C.04.0600.F, AC 2007, nr. 52.

2. In strafzaken hebben de onherroepelijke beslissingen die ten gronde over het voorwerp van de strafvordering uitspraak doen, gezag van gewijsde; dat gezag strekt zich uit tot wat zeker en noodzakelijk door de strafrechter is beslist met betrekking tot het bestaan van de aan de beklaagde ten laste gelegde feiten en rekening houdend met de motieven die de noodzakelijke grondslag van de strafrechtelijke beslissing vormen; het geldt alleen ten aanzien van degenen die partij waren in het strafproces en is beperkt tot de bestanddelen waartegen die partijen verweer hebben kunnen voeren (1). (1) Cass. 11 april 2018, AR P.17.1303.F, AC 2018, nr. 223.

Hof van Cassatie 15 oktober 2024 (P.23.1120.N), [onuitgeg.](#)

Hyperlink:

Trefwoorden: Redelijke termijn – Overschrijding – Remediëring - Lagere straf – Meetbaar lager

Samenvatting: Uit artikel 6.1 EVRM en artikel 27 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering volgt dat indien de strafrechter een overschrijding vaststelt van de redelijke termijn waarbinnen over een strafvervolgung moet zijn beslist, hij die verdragsschending moet remediëren.

Die remediëring kan bestaan in het opleggen van een straf die reëel en meetbaar lager ligt dan de straf die zou zijn opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn.

Hoewel niet is vereist dat de rechter uitdrukkelijk vermeldt welke straf hij bij niet-overschrijding zou hebben opgelegd, moet de reële en meetbare vermindering van de straf omwille van de redelijke termijn-overschrijding uit de redenen van zijn beslissing blijken.

Hof van Cassatie 29 oktober 2024 (P.23.1434.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241029.2N.25/NL>

Trefwoorden: 1. Deelneming – Noodzakelijke hulp – Uitzendkantoor – Huisjesmelkerij – Aanbrengen van kandidaat-huurders

2. Rechtspersoon – Strafrechtelijke aansprakelijkheid – Beoordeling moreel misdrijfbestanddeel – Gedrag van natuurlijke personen mee in aanmerking nemen

Samenvatting: 1. Artikel 66, derde lid, Strafwetboek stelt deelneming aan een misdaad of wanbedrijf strafbaar, met name wanneer de beklaagde door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp heeft verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder zijn bijstand niet had kunnen worden gepleegd.

Een uitzendkantoor kan zich schuldig maken aan de in artikel 66, derde lid, Strafwetboek bepaalde vorm van strafbare deelneming aan het misdrijf van het rechtstreeks of via tussenpersoon verhuren, te huur of ter beschikking stellen met het oog op bewoning van een niet-conforme of overbewoonde woning zoals bedoeld in artikel 3.34 Vlaamse Codex Wonen van 2021, wanneer het een noodzakelijke hulp levert voor het plegen van dat misdrijf, wat onder meer kan bestaan uit het aanbrengen van kandidaat-huurders. De omstandigheid dat het uitzendkantoor zelf geen eigenaar of verhuurder is van die woning en deze ook niet zelf ter beschikking stelt met het oog op bewoning, doet hieraan geen afbreuk.

2. Volgens artikel 5, eerste lid, Strafwetboek is een rechtspersoon strafrechtelijk verantwoordelijk voor de misdrijven die hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen, of die, zoals blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening zijn gepleegd.

Bij de invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon met de wet van 4 mei 1999 is de wetgever uitgegaan van een autonome strafrechtelijke verantwoordelijkheid. Een rechtspersoon kan maar strafrechtelijk verantwoordelijk zijn indien in zijnen hoofde de aanwezigheid van het door de strafbepaling vereiste materieel en moreel misdrijfbestanddeel wordt vastgesteld.

Wat het moreel misdrijfbestanddeel betreft, houdt dit in dat, afhankelijk van het geval, moet blijken dat de rechtspersoon heeft gehandeld met het vereiste bijzonder of algemeen opzet, onachtzaam is geweest dan wel heeft gehandeld met het vereiste deelnemingsopzet. Het moreel misdrijfbestanddeel moet dus ook op het niveau van de rechtspersoon blijken.

Het autonoom karakter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon belet de rechter niet bij de beoordeling van de aanwezigheid van het moreel misdrijfbestanddeel bij de rechtspersoon rekening te houden met het gedrag van de natuurlijke personen die handelen voor of namens de rechtspersoon. De rechtspersoon als fictieve entiteit handelt immers noodzakelijkerwijze via natuurlijke personen die hem juridisch of feitelijk besturen of voor zijn rekening optreden, zodat het gedrag van die personen bij de beoordeling van het moreel misdrijfbestanddeel van de rechtspersoon mee in aanmerking kan worden genomen.

Hof van Cassatie 29 oktober 2024 (P.24.0986.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241029.2N.8>

Trefwoorden: 1. Verdovende middelen – Drugwet – Voorbereidende handelingen – Legaliteitsbeginsel

2. Europees aanhoudingsbevel – Omschrijving van de misdrijven – Illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen – Omvat ook: de invoer, de uitvoer en het vervoer van verdovende middelen zonder vergunning met de omstandigheid dat het misdrijf een daad van deelneming is aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging

3. Europees aanhoudingsbevel – De strafprocedure geen aanleiding geeft tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid van de betrokkene beperkt - Vervolgd voor “enig ander feit” dan dat welk de reden tot zijn overlevering is geweest – Vrijheidsbeperkende maatregel pas mogelijk na toestemming uitvoerende macht

Samenvatting: 1. Het legaliteitsbeginsel in strafzaken, zoals dit voortvloeit uit artikel 7 EVRM, artikel 15 IVBPR en de artikelen 12 en 14 Grondwet, vereist dat de wetgever in voldoende nauwkeurige, duidelijke en rechtszekerheid biedende bewoordingen bepaalt welke feiten strafbaar worden gesteld, zodat diegene die een gedrag aanneemt, vooraf op afdoende wijze kan inschatten wat het strafrechtelijk gevolg van dat gedrag zal zijn.

Artikel 2bis, § 6, Drugwet bestraft degene die voorbereidende handelingen stelt met het oog op de aanmaak, de verkoop, de levering of de illegale verschaffing van een stof bedoeld in artikel 2bis, § 1, Drugwet of met het oog op de verbouw van planten waaruit deze stoffen kunnen worden getrokken.

Uit de wetsgeschiedenis en de bewoordingen van artikel 2bis, § 6, Drugwet blijkt dat de wetgever met de invoering van die bepaling de bedoeling had om feiten van georganiseerde drughandel op een meer efficiënte wijze te bestrijden door alle schakels in de totstandkoming ervan strafbaar te stellen, met inbegrip van handelingen die voorafgaan aan deze feiten of een eventuele poging daartoe en die ertoe strekken aan de daders middelen te verschaffen teneinde het plegen van die feiten mogelijk te maken, te vergemakkelijken of de straffeloosheid ervan te bewerkstelligen. Aldus kan elke gedraging, ongeacht of die op zichzelf genomen legaal is, een voorbereidende handeling in de zin van artikel 2bis, § 6, Drugwet uitmaken indien zij met de door de wet strafbaar gestelde intentie is gesteld.

5. Tot de strafbaar gestelde voorbereidende handelingen behoort ook het organiseren van legale transporten om te beschikken over dekladingen voor drugs. Daarvoor is geen wettelijk bepaalde definitie van het begrip deklading vereist, maar volstaat het dat woord in zijn gewone betekenis te verstaan. Een deklading zoals in de voorliggende context bedoeld, bestaat uit in de regel legale goederen die dienen, hetzij om de waarneming te verhinderen van samen ermee vervoerde drugs, hetzij om bij opsporingsinstanties het vertrouwen te wekken van de geoorloofdheid van transporten waarin achteraf drugs zullen worden verborgen. Daarbij kan het gegeven dat het transport van de legale goederen geen economisch nut heeft, een aanwijzing vormen dat die goederen fungeren als een deklading voor drugs. De rechter die aldus oordeelt, steunt zijn beslissing niet op een onvoorspelbare wetbepaling of een te ruime strafbaarstelling, maar past louter het recht toe op de hem voorgelegde feiten. Aldus miskent artikel 2bis, § 6 Drugwet kennelijk het legaliteitsbeginsel niet.

2. Artikel 2, § 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat het Europees aanhoudingsbevel melding moet maken van de omschrijving van de omstandigheden

waaronder het misdrijf is gepleegd, daaronder begrepen tijdstip en plaats, alsook van de mate waarin de gezochte persoon aan het misdrijf heeft deelgenomen.

Artikel 37, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt, onder voorbehoud van de uitzonderingen vermeld in paragraaf 2 van dat artikel: "Een persoon overgeleverd op grond van een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit kan niet worden vervolgd, veroordeeld of van zijn vrijheid worden benomen wegens een ander, voor zijn overlevering gepleegd strafbaar feit dan dat waarop de overlevering betrekking heeft."

De door artikel 2, § 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereiste vermeldingen hebben tot doel de gezochte persoon en de uitvoerende lidstaat te informeren over de feiten waarvoor de overlevering wordt gevraagd en hen op basis daarvan toe te laten met kennis van zaken een beslissing te nemen met betrekking tot het overleveringsverzoek. Die vermeldingen zijn niet voorgeschreven op straffe van nietigheid. Zij moeten niet noodzakelijk worden opgenomen in het Europees aanhoudingsbevel zelf, maar kunnen eveneens zijn vermeld in een ander stuk waarnaar het Europees aanhoudingsbevel verwijst en dat aan de uitvoerende autoriteit wordt meegedeeld, zoals het nationaal aanhoudingsbevel dat aan het Europees aanhoudingsbevel met het oog op strafvervolgging ten grondslag ligt.

De feiten van de lijst van artikel 5, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel zijn niet strafrechtelijk omschreven, maar moeten generisch of criminologisch worden beschouwd, dus als een strafrechtelijk domein of een categorie van strafbare feiten.

Tot de strafbare feiten die door artikel 5, § 2, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel worden omschreven als de illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen behoren bijgevolg ook de invoer, de uitvoer en het vervoer van verdovende middelen zonder vergunning met de omstandigheid dat het misdrijf een daad van deelneming is aan de hoofd- of bijkomende bedrijvigheid van een vereniging, zoals omschreven onder de telastlegging A.

3. Artikel 37, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel is overeenkomstig artikel 37, § 2, eerste lid, 3°, en tweede lid, van die wet niet van toepassing wanneer de strafprocedure geen aanleiding geeft tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid van de betrokkene beperkt. Wanneer dat wel het geval is, moet vanwege de uitvoerende rechterlijke autoriteit toestemming worden verkregen om de betrokkene voor een in paragraaf 1 bedoeld feit te kunnen vervolgen, veroordelen of van zijn vrijheid te benemen.

Die bepalingen van de Wet Europees Aanhoudingsbevel zijn de omzetting in het interne recht van artikel 27, 2 en 3, c, van het Kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten. Volgens die bepalingen betreft de vermelde uitzondering, zoals het Hof van Justitie van de Europese Unie ze uitlegt in het arrest C-388/08 in de zaak Leymann en Pustovarov van 1 december 2008, een situatie waarin de strafvervolgging niet leidt tot de toepassing van een maatregel die de persoonlijke vrijheid van de betrokkene beperkt. In het kader van die uitzondering kan een persoon dus worden vervolgd voor "enig ander feit" dan dat welk de reden tot zijn overlevering is geweest, dat strafbaar is gesteld met een vrijheidsstraf of een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel, zonder dat de toestemmingsprocedure hoeft te worden gevolgd, op voorwaarde dat tijdens de strafvervolgging geen vrijheidsbeperkende maatregel wordt opgelegd. Indien die persoon echter wordt veroordeeld tot een vrijheidsbeperkende straf of maatregel, kan die straf pas

worden uitgevoerd indien toestemming is verleend. Hieruit volgt dat de enkele veroordeling tot een gevangenisstraf nog geen maatregel is die de individuele vrijheid beperkt als bedoeld in artikel 37, § 2, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel.

Hof van Cassatie 5 november 2024 (P.23.0980.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241105.2N.30/NL>

Trefwoorden: Overheidsopdrachten – Art. 314 Sw. – Toewijzing van concessie van diensten – Gepaard met terbeschikkingstelling van het openbaar domein – Gevolg

Samenvatting: Artikel 314 Strafwetboek is onder meer van toepassing op “enige dienst”. De publieke toewijzing van een concessie van diensten valt onder het begrip toewijzing van enige dienst in artikel 314 Strafwetboek.

De enkele omstandigheid dat de toewijzing van een concessie van diensten gepaard gaat met de terbeschikkingstelling van een deel van het openbaar domein aan een particulier teneinde deze toe te laten daar de activiteit voorwerp van deze concessie uit te oefenen, heeft niet tot gevolg dat die toewijzing buiten het toepassingsgebied van artikel 314 Strafwetboek valt.

In zoverre het middel ervan uitgaat dat elke terbeschikkingstelling van het openbaar domein, ook als die gepaard gaat met de publieke toewijzing van een concessie van diensten, een domeinconcessie impliceert, faalt het naar recht.

De omstandigheid dat een overheid en een particulier een overeenkomst betitelen als een domeinconcessie, belet de strafrechter niet om op basis van de dossiergegevens te oordelen dat de overeenkomst in werkelijkheid een concessie van diensten is.

Hof van Cassatie 5 november 2024 (P.24.1126.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241105.2N.27/NL>

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Enige hoger beroep van burgerlijke partij – Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding – Facultatief – Beoordeling rechter

Samenvatting: Volgens artikel 162bis, tweede lid, Wetboek van Strafvordering kan, indien de burgerlijke partij als enige hoger beroep heeft ingesteld en zij in het ongelijk wordt gesteld, die burgerlijke partij worden veroordeeld tot het betalen van een in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bedoelde rechtsplegingsvergoeding aan de beklagde.

Deze veroordeling heeft gelet op het gebruik van het woord “kan” in de tekst van deze bepaling en de wetsgeschiedenis ervan een facultatief karakter.

Het staat dan ook aan de rechter onaantastbaar te oordelen of er in het licht van de omstandigheden van de zaak al dan niet grond is om de in het ongelijk gestelde burgerlijke partij te veroordelen tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding aan de in het gelijk gestelde beklagde.

Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

In zoverre het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht. Het arrest stelt vast dat het vooronderzoek op weinig expeditieve en exhaustieve wijze werd gevoerd en dat dit in hoger beroep niet adequaat kon worden geredigeerd. Het kan op grond van die vaststelling wettig oordelen dat de verweerster niet dient te worden veroordeeld tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding aan de eiseres.

Hof van Cassatie 5 november 2024 (P.23.1549.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241105.2N.23/NL>

Trefwoorden: Milieu – DABM – Hinderlijke inrichtingen - Artikel 3, § 1, 7°, Materialendecreet

Samenvatting: Artikel 5.4.9, § 1, DABM bepaalt dat de exploitant van een ingedeelde inrichting of activiteit verplicht is de algemene, sectorale en bijzondere milieuvorwaarden na te leven.

Artikel 5.2.1, § 6, tweede lid, DABM bepaalt dat voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit van de derde klasse of voor de verandering ervan een meldingsakte is vereist als vermeld in artikel 6, tweede lid, van het Omgevingsvergunningsdecreet.

De miskenning van de voormelde verplichtingen wordt strafbaar gesteld op grond van artikel 16.6.1 DABM.

Volgens artikel 5.1.1, 4° en 5°, DABM wordt verstaan onder

- exploitant: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die een ingedeelde inrichting exploiteert of voor de rekening van wie ze wordt geëxploiteerd;
- exploiteren: het installeren, in werking stellen, gebruiken of in stand houden van ingedeelde inrichtingen of het aanvangen en uitvoeren van ingedeelde activiteiten.

De loutere stopzetting van de economische activiteit van een natuurlijke persoon of rechtspersoon ontslaat deze niet van de naleving van de voormelde verplichtingen. Wanneer de natuurlijke persoon of rechtspersoon na de stopzetting van haar economische activiteit de inrichting waarmee deze activiteit werd gevoerd verder in stand houdt, dient zij de voormelde verplichtingen na te leven zoals van toepassing op het ogenblik van die instandhouding. Zo ook is de natuurlijke persoon of rechtspersoon die na de stopzetting van haar economische activiteit een ingedeelde inrichting of activiteit van de derde klasse verder exploiteert of verandert, onderworpen aan de meldingsplicht in zoverre van toepassing op het ogenblik van die exploitatie of verandering.

Artikel 12, § 3, Materialendecreet bepaalt dat de natuurlijke persoon of rechtspersoon die afvalstoffen beheert, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om gevaar voor de gezondheid van de mens of voor het milieu, meer bepaald risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora, geluids- of geurhinder, schade aan natuur- en landschapsschoon te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Aan die verplichting, waarvan de miskenning strafbaar wordt gesteld op grond van artikel 69 Materialendecreet en artikel 16.6.3 DABM, wordt geen afbreuk gedaan door de omstandigheid dat de afvalstoffen afkomstig zijn van een economische activiteit die reeds werd stopgezet vóór de inwerkingtreding van die bepaling.

De toepassing van de aangehaalde decretale bepalingen in de voormelde zin heeft niet tot gevolg dat de strafwet met terugwerkende kracht wordt toegepast.

Volgens artikel 3, § 1, 7°, Materialendecreet, zoals hier van toepassing, moet onder beheren van afvalstoffen worden verstaan het inzamelen, het tussentijds opslaan en overslaan, het vervoeren, het nuttig toepassen en het verwijderen van afvalstoffen, met inbegrip van het houden van toezicht op die handelingen en het uitvoeren van de nazorg voor de stortplaatsen na sluiting, en met inbegrip van activiteiten van afvalstoffenhandelaars of -makelaars.

19. Het opslaan van afvalstoffen op het terrein van een onderneming die haar economische activiteiten heeft stopgezet, houdt een vorm van beheren van afvalstoffen in zoals bedoeld in artikel 3, § 1, 7°, Materialendecreet en artikel 16.6.3, § 1, DABM. De loutere omstandigheid dat de opslaghouders van de afvalstoffen niet meer worden gebruikt, doet hieraan geen afbreuk.

Hof van Cassatie 5 november 2024 (P.24.1170.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241105.2N.14>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Specialiteitsbeginsel – Uitzondering wanneer ‘de strafprocedure geen aanleiding geeft tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid van de betrokkene beperkt’

Samenvatting: Artikel 37, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt: “Een persoon overgeleverd op grond van een Europees Aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een Belgische rechterlijke autoriteit kan niet worden vervolgd, veroordeeld of van zijn vrijheid worden benomen wegens een ander, voor zijn overlevering gepleegd strafbaar feit dan dat waarop de overlevering betrekking heeft.”

Artikel 37, § 2, eerste lid, 3°, van dezelfde wet bepaalt dat die regel niet van toepassing is ingeval “de strafprocedure geen aanleiding geeft tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid van de betrokkene beperkt”.

Artikel 37, § 1 en § 2, eerste lid, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel is de omzetting in het interne recht van artikel 27, 2 en 3, c, van het Kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten.

In het arrest van 1 december 2008 in de zaak C-388/08 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie geoordeeld dat de uitzonderingsbepaling van het voormelde artikel 27, 3, c, zo moet worden uitgelegd dat zij niet verhindert dat aan de overgeleverde persoon een vrijheidsbeperkende maatregel wordt opgelegd alvorens toestemming van de uitvoerende rechterlijke autoriteit wordt verkregen, op voorwaarde dat die maatregel wettelijk gerechtvaardigd is door andere telastleggingen in het Europees aanhoudingsbevel.

Deze uitzondering op het specialiteitsbeginsel, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie, laat echter niet toe dat een overgeleverde persoon, zonder aanvullende toestemming tot overlevering of zonder zijn instemming, wordt vervolgd of veroordeeld, voor feiten waarvoor zijn voorlopige hechtenis werd bevolen in een ander strafdossier, die dateren van vóór zijn overlevering en die vreemd zijn aan de feiten waarvoor hij werd overgeleverd.

Volgens artikel 37, § 2, eerste lid, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel geldt het specialiteitsbeginsel niet ingeval “de strafprocedure” geen aanleiding geeft tot de toepassing van een maatregel die de individuele vrijheid van de betrokkene beperkt. Deze uitzondering

op het specialiteitsbeginsel is enkel van toepassing wanneer de individuele vrijheid van de overgeleverde persoon gedurende de ganse strafprocedure, dus ook tijdens het gerechtelijk onderzoek, niet werd beperkt. Het feit dat de overgeleverde persoon op het ogenblik van zijn daadwerkelijke vervolging of berechting niet langer van zijn vrijheid is beroofd, doet hieraan geen afbreuk.

Hof van Cassatie 5 november 2024 (P.24.1013.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241105.2N.13>

Trefwoorden: 1. Bewijs – Elementen uit een buitenlands strafdossier – Verdediging vraagt de integrale voeging van dit buitenlands strafdossier – Criteria

2. Verstek – Verzet – Relatieve werking van verzet – Verzwaring van de straf – Redelijke termijn

3. Arrest – Vermelding gebruikte wetsartikelen – Art. 27 VTSv.

4. Arrest – Motivering – Redelijke termijn – Art. 27 VTSv.

5. Arrest – Veroordeling – Kosten – Meerdere veroordeelden en meerdere misdrijven – Uitsplitsen

Samenvatting: 1. Indien elementen uit een buitenlands strafdossier zijn gevoegd bij een Belgisch strafdossier en een beklaagde voorhoudt dat de integrale voeging van dit buitenlands strafdossier noodzakelijk is omdat hij de regelmatigheid wil onderzoeken van de bewijsgaring in het buitenlandse strafdossier, staat het aan de rechter te oordelen of, in het licht van de omstandigheden van de zaak, die integrale voeging noodzakelijk is ter vrijwaring van het recht op een eerlijk proces van die beklaagde in zijn geheel beschouwd. Bij die beoordeling kan de rechter rekening ermee houden dat de beklaagde zijn aanvoering dat de bewijsgaring in het buitenlandse strafdossier niet regelmatig is verlopen, niet enigszins aannemelijk maakt en dat de informatie uit het buitenlands strafdossier door de Belgische rechter niet wordt aangewend als autonome bewijsgegevens, maar enkel als inlichtingen die hebben toegelaten het onderzoek in een bepaalde richting te oriënteren.

In zoverre het middel ervan uitgaat dat een beklaagde in dergelijke omstandigheden steeds recht heeft op de voeging van het volledige buitenlandse strafdossier of minstens van alle stukken daaruit die hij louter naar eigen inzicht wenst te controleren, faalt het naar recht.

Het arrest (p. 59-62) oordeelt dat er geen redenen zijn om nog bijkomende stukken of beschikkingen uit het Italiaanse onderzoek op te vragen omdat:

- de vanuit het Italiaanse strafdossier bij het Belgische strafdossier gevoegde informatie louter als inlichtingen in aanmerking wordt genomen en daaraan geen enkele bewijswaarde wordt toegekend;
- niet aannemelijk wordt gemaakt dat de voeging van het integrale Italiaanse strafdossier noodzakelijk is voor het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces;

- uit geen enkel element blijkt dat de informatie op onregelmatige wijze werd verkregen en dit niet aannemelijk wordt gemaakt op een wijze die het niveau van de loutere bewering overstijgt;
 - de informatie het voorwerp heeft kunnen uitmaken van een debat op tegenspraak;
 - er zich bijgevolg geen onderzoek opdringt naar de regelmatigheid van de buitenlandse informatiegaring.
- Aldus verantwoordt het arrest de beslissing naar recht.

2. Er is slechts strafverzwaring die de relatieve werking van het verzet miskent indien het gerecht dat in eerste aanleg of in hoger beroep uitspraak doet over het verzet van de beklaagde, de werkelijk uitgesproken straf verzwart in vergelijking met de bij verstek uitgesproken straf. Er is geen strafverzwaring indien het gerecht dat uitspraak doet op verzet oordeelt dat bij niet-overschrijding van de redelijke termijn een zwaardere straf zou moeten worden opgelegd dan de bij verstek uitgesproken straf, maar dat ter remediëring van de vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn een lagere of gelijke straf wordt opgelegd in vergelijking met de bij verstek opgelegde straf.

3. Bij artikel 34 van de wet strafprocesrecht I van 9 april 2024, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 18 april 2024 en in werking getreden op 28 april 2024, werd artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering vernummerd tot artikel 27 van die titel en werd het gewijzigd. Artikel 27 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt thans: "Indien de duur van de strafvervolgung de redelijke termijn overschrijdt, kan de rechter de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uitspreken, of een straf uitspreken die lager kan zijn dan de wettelijke minimumstraf of, bij een zeer zwaarwichtige miskening van de redelijke termijn, het verval van de strafvordering uitspreken.

De rechter beoordeelt, in het licht van de omstandigheden van de zaak en het belang van de overschrijding van de redelijke termijn, welke van de in het eerste lid bedoelde gevolgen moet worden uitgesproken.

Wanneer de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring wordt uitgesproken, wordt de verdachte veroordeeld in de kosten en, zo daartoe aanleiding bestaat, tot teruggave. De bijzondere verbeurdverklaring wordt uitgesproken."

Op grond van de artikelen 195, eerste lid en 211 Wetboek van Strafvordering is de strafrechter verplicht om, ingeval van een veroordelende beslissing, de wetsbepalingen te vermelden die het feit strafbaar stellen en die de toegepaste straffen bepalen. Noch die bepalingen noch enige andere bepaling verplichten de strafrechter echter om de wetsbepalingen te vermelden die betrekking hebben op de rechtspleging. De enige uitzondering daarop betreft de verplichting voorgeschreven door artikel 41 Taalwet Gerechtshoven.

Artikel 27 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering stelt geen feit strafbaar noch bepaalt het een straf, maar heeft enkel betrekking op de rechtspleging. Bijgevolg moet de strafrechter die bepaling niet vermelden.

De enkele niet-vermelding van dat artikel belet het Hof noch de partijen om de juiste wetstoepassing door de rechter te controleren.

4. Ook onder de gelding van artikel 27 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan de rechter oordelen dat het verval van de strafvordering geen passende sanctie is voor de

door hem vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn omdat die overschrijding niet tot gevolg heeft gehad dat de bewijsvoering en het recht van verdediging van de beklaagde ernstig en onherstelbaar werden aangetast. Bij afwezigheid van specifiek daartoe strekkend verweer dient de rechter niet uitdrukkelijk te vermelden waarom andere omstandigheden die overeenkomstig artikel 27 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering een impact kunnen hebben op de uit te spreken sanctie wegens de overschrijding van de redelijke termijn, in het voorliggende geval niet aan de orde zijn.

52. Evenmin moet de rechter alle wettelijk bepaalde rechtsgevolgen van de overschrijding van de redelijke termijn, noch de daartoe vereiste omstandigheden, in zijn beoordeling betreffende de sanctionering van die overschrijding betrekken. Hij moet enkel vermelden welk gevolg hij aan die overschrijding verbindt en waarom hij dat gevolg in de voorliggende zaak gepast acht.

5. Overeenkomstig de artikelen 162, eerste lid, en 194 Wetboek van Strafvordering verwijst ieder veroordelend vonnis, uitgesproken tegen de beklaagde en tegen de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn, hen in de kosten, zelfs jegens de openbare partij. Hieruit blijkt dat een beklaagde niet kan worden veroordeeld tot kosten die uitsluitend betrekking hebben op een telastlegging waarvoor hij is vrijgesproken.

60. De rechter bepaalt onaantastbaar in welke mate de kosten van de strafvordering zijn veroorzaakt door de telastleggingen waaraan hij een beklaagde schuldig verklaart. De rechter bepaalt eveneens, waar nodig rekening houdend met de vereisten van artikel 50 Strafwetboek, de verhouding waarin hij die kosten onder de verschillende veroordeelden verdeelt. Niet vereist is dat de rechter die kosten uitsplitst over de telastleggingen.

Wanneer een strafonderzoek betrekking heeft op meerdere misdrijven die ten laste worden gelegd van meerdere beklaagden en uit de gegevens van het strafdossier niet blijkt welke kosten van de strafvordering precies zijn besteed aan welke bewezen verklaarde misdrijven, dan kan de rechter die kosten voor elke beklaagde die hij schuldig verklaart, bepalen op een forfaitair gedeelte van de totale kosten. Die berekening mag echter niet ertoe leiden dat een beklaagde wordt veroordeeld tot kosten met betrekking tot feiten waarvoor hij is vrijgesproken.

De appelrechter die in deze omstandigheden een beklaagde schuldig verklaart aan minder telastleggingen dan de eerste rechter, moet niet steeds het forfaitaire aandeel van die beklaagde in de totale kosten van de strafvordering verminderen. Die rechter kan immers op andere gronden oordelen dat alle kosten waartoe hij de beklaagde veroordeelt, werden veroorzaakt door de in hoger beroep bewezen gebleven misdrijven.

Hof van Cassatie 12 november 2024 (P.24.0975.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241112.2N.12/NL>

Trefwoorden: Verzet – Ongelijkheid – Arrest GwH

Samenvatting: Bij arrest nr. 148/2017 van 21 december 2017, waarnaar de appelrechters verwijzen, heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat, onder voorbehoud dat de begrippen “overmacht of een wettige reden van verschoning” worden geïnterpreteerd in die zin dat het verzet effectief blijft voor de niet verschenen beklaagden die geen afstand

hebben gedaan van te verschijnen en zich te verdedigen en evenmin de intentie hadden zich te onttrekken aan het gerecht, artikel 187, § 6, Wetboek van Strafvordering niet op onevenredige wijze afbreuk doet aan het recht van de beklaagde op toegang tot de rechter (B.39.4).

Met dit oordeel beantwoordt het arrest nr. 148/2017 van 21 december 2017 de door de eiser opgeworpen prejudiciële vraag, die in wezen een identiek onderwerp betreft.

Hof van Cassatie 12 november 2024 (P.24.0880.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241112.2N.10/NL>

Trefwoorden: Assisen – Akte van beschuldiging – Onjuistheid of onvolledigheid – Verbetering

Samenvatting: De in artikel 261 Wetboek van Strafvordering bedoelde akte van beschuldiging houdt slechts een uiteenzetting in door het openbaar ministerie van de feiten en omstandigheden van de zaak. Een onjuiste of onvolledige uiteenzetting in de akte van beschuldiging, die bij toepassing van artikel 275, eerste lid, Wetboek van Strafvordering aan de beschuldigde wordt betekend, kan tijdens het debat voor het hof van assisen steeds worden verbeterd, zodat een onjuistheid of onvolledigheid in de akte van beschuldiging niet de nietigheid van de rechtspleging tot gevolg kan hebben.

De procureur-generaal kan tijdens het debat voor het hof van assisen, hetzij tijdens, hetzij onmiddellijk na de voorlezing van de akte van beschuldiging, hetzij op een ander tijdstip, fouten of onvolledigheden van die akte mondeling verbeteren, zonder ertoe gehouden te zijn die verbeteringen ook op te nemen in een geschrift.

Hof van Cassatie 19 november 2024 (P.24.1154.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241119.2N.15/NL>

Trefwoorden: Verhoor – Art. 47bis Sv. – Vermelding bijzondere omstandigheden in PV – Ontbreken – Gevolg – Beoordeling rechter – Valsheid in geschrifte – Waarheidsvermomming door omissie

Samenvatting: Het misdrijf van valsheid in geschriften vereist dat de waarheid wordt vermomd op een bij de wet bepaalde wijze. Die waarheidsvermomming kan bestaan uit een omissie, wat onder meer het geval kan zijn wanneer op de opsteller van het geschrift krachtens een wettelijke bepaling een rapporteringsplicht rust waaraan deze niet heeft voldaan.

Bij toepassing van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering vermeldt een proces-verbaal van verhoor onder meer de bijzondere omstandigheden en alles wat op de verklaring of de omstandigheden waarin zij is afgelegd, een bijzonder licht kan werpen. Die bepaling verplicht de opsteller van het proces-verbaal om hierin melding te maken van alle omstandigheden, gegevens en feiten die zich tijdens of naar aanleiding van een verhoor

voordoen en die redelijkerwijze relevant kunnen zijn voor de beoordeling van de bewijswaarde van het verhoor en van de afgelegde verklaringen.

De rechter oordeelt onaantastbaar of de opsteller van een proces-verbaal van verhoor heeft nagelaten melding te maken van alle relevante omstandigheden zoals bedoeld in artikel 47bis Wetboek van Strafvordering, alsook of het verzuim aan die rapporteringsplicht een strafbare valsheid in geschrifte oplevert. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Het arrest (p. 16-20) oordeelt dat:

- door in het proces-verbaal van het audiovisueel verhoor niet te vermelden dat de onderzoekers hadden ingepraat op de verweerder 1 omdat het gevoel ontstond dat hij mogelijks zijn verklaring opnieuw zou intrekken, de indruk wordt gewekt dat hij standvastig en zonder aarzeling zijn betrokkenheid heeft toegegeven en verduidelijkt;

- hierdoor de lezer van het proces-verbaal wordt misleid, de feitenrechters op het verkeerde been worden gezet en essentiële informatie aan de verdediging wordt onthouden om de betrouwbaarheid van de getuigenverklaring af te wegen;

- door deze leemte de indruk wordt gewekt dat zich geen bijzondere omstandigheid tijdens de pauze van het verhoor voordeed, er nooit de indruk ontstond dat de eerste verweerder zijn bekentenis zou intrekken en niet op hem werd ingepraat, zodat het proces-verbaal geen volledig waarheidsgetrouw beeld geeft van de gezegdes en omstandigheden ter gelegenheid van het audiovisueel verhoor op 16 en 17 november 2011.

Met die redenen verantwoordden de appelrechters naar recht hun beslissing dat de eiser nagelaten heeft melding te maken van een bijzondere omstandigheid zoals bedoeld in artikel 47bis Wetboek van Strafvordering en er bijgevolg sprake is van een waarheidsvermomming door omissie.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.22.0163.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.20>

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel - Facultatieve weigeringsgronden - Vervolging in België wegens een feit vermeld in het Europees aanhoudingsbevel - Beoordeling door het onderzoeksgerecht – Controle door het Hof

2. Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel - Terugkeergarantie - Beoordeling door het onderzoeksgerecht - Controle door het Hof

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 6.1° Wet Europees Aanhoudingsbevel kan de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel worden geweigerd ingeval de persoon op wie het Europees aanhoudingsbevel betrekking heeft in België wordt vervolgd wegens het feit dat aan het Europees aanhoudingsbevel ten grondslag ligt; de

onderzoeksgerechten beslissen onaantastbaar of zij de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel weigeren op grond van deze facultatieve weigeringsgrond (1). (1) Cass. 6 juli 2016, AR P.16.0739.F, AC 2016, nr. 439; Cass. 26 juni 2013, AR P.13.1098.F, AC 2013, nr. 398, RDP 2013, 1187; A. WINANTS, “De doorwerking van het EU-Kaderbesluit inzake overlevering”, NC 2006, 92; H. SANDERS, Handboek Overleveringsrecht, Intersentia, 2011, 234-236; A. WINANTS, “Actuele beschouwingen over het Europees aanhoudingsbevel”, in Strafrecht meer...dan ooit, Die Keure, 2011, 41-42; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 607; J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, 104- 106 en 132-133; C. VAN DEN WYNGAERT, Ph. TRAEEST en S. VANDROMME, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Maklu, 2017, 1231-1232; S. DEWULF, Overlevering, APR, 2020, 182-184; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 2095.

2. Het onderzoeksgerecht oordeelt met betrekking tot de toepassing van artikel 8 Wet Europees Aanhoudingsbevel onaantastbaar of de persoon om wiens overlevering wordt verzocht en die geen Belg is, in België verblijft; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 14 juli 2009, AR P.09.1074.F ECLI:BE:CASS:2009:ARR.20090714.4, AC 2009, nr. 454; Cass. 23 december 2008, AR P.08.1803.N ECLI:BE:CASS:2008:ARR.20081223.4, AC 2008, nr. 752; Cass. 6 juli 2016, AR P.16.0739.F ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160706.2, AC 2016, nr. 439; Cass. 19 juli 2005, (niet gepub. in AC), RW 2006-07, 210 noot E. DE BOCK; Cass 5 juli 2005, AR P.05.0896.N ECLI:BE:CASS:2005:ARR.20050705.21, AC 2005, nr. 387, RW 2006-07, 759 noot G. STESENS; Cass. 5 oktober 2004, AR P.04.1286.N ECLI:BE:CASS:2004:ARR.20041005.6, AC 2004, nr. 456, T. Strafr. 2005, 218. A. WINANTS, “Actuele beschouwingen over het Europees aanhoudingsbevel”, in Strafrecht meer...dan ooit, Die Keure, 2011, 47; J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, 196; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, nr. 4741; S. DEWULF, Overlevering, APR 2020, 80-82.

Hof van Cassatie 25 mei 2022 (P.22.0660.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220525.2F.14>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Motivering - Verwijzing naar de redenen van een of meer eerdere beslissingen - Wettigheid - Inaanmerkingneming van de evolutieve aard en de noodzakelijke individualisering van de voorlopige hechtenis

2. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Motivering - Geactualiseerd onderzoek naar de noodzaak om de voorlopige hechtenis te handhaven - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Als motivering voor de beslissing tot handhaving van de voorlopige hechtenis kan het onderzoeksgerecht de redenen van een of meer beslissingen, die eerder in de zaak zijn geweest, herhalen, zelfs met verwijzing naar de redenen van de schriftelijke vordering van het openbaar ministerie, wanneer het vaststelt dat die redenen nog steeds bestaan op het ogenblik waarop het uitspraak doet en nog steeds relevant zijn, voor zover hieruit geen automatisme blijkt dat onverenigbaar is met de evolutieve aard en de

noodzakelijke individualisering van de voorlopige hechtenis (1). (1) Cass. 6 maart 2018, AR P.18.0220.N ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180306.9, AC 2018, nr. 155.

2. Het geactualiseerde onderzoek naar de noodzaak om de voorlopige hechtenis te handhaven, vereist als zodanig niet dat er geregeld nieuwe elementen worden voorgelegd; het is voldoende dat de in het aanhoudingsbevel vermelde ernstige aanwijzingen van schuld, feitelijke omstandigheden van de zaak en omstandigheden eigen aan de persoonlijkheid van de in verdenking gestelde nog steeds relevant zijn.

Hof van Cassatie 26 juli 2022 (P.22.0985.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220726.VAC.11>

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Uitlevering - Passieve uitlevering - Door het Verenigd Koninkrijk uitgevaardigd internationaal aanhoudingsbevel - Procedure van uitvaardiging en tenuitvoerlegging van verzoeken tot overlevering - Toepasselijke wet - Wet Europees Aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Begrip

2. Uitlevering - Passieve uitlevering - Wet Europees Aanhoudingsbevel - Opsluiting - Verzoek tot invrijheidstelling ingediend vóór de definitieve beslissing over de tenuitvoerlegging - Onbevoegdheid van de raadkamer - Uitzonderingen - Geen uitspraak door de onderzoeksrechter binnen vijftien dagen volgend op een verzoek tot invrijheidstelling van de betrokken persoon of verwerping van dat verzoek

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 13 Uitleveringswet 1874 worden, wat betreft de betrekkingen met het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, de aanwijzing van de bevoegde overheden en de procedure van tenuitvoerlegging en uitvaardiging van verzoeken tot overlevering in beginsel geregeld door de Wet Europees Aanhoudingsbevel; de in de Wet Europees Aanhoudingsbevel geregelde procedure van tenuitvoerlegging van de verzoeken tot overlevering omvat de aanhouding, de eventuele hechtenis met het oog op die tenuitvoerlegging en de beslissingen over de handhaving van de hechtenis of de voorlopige invrijheidstelling van de persoon, die aan de beslissing over de tenuitvoerlegging van het verzoek tot overlevering zelf voorafgaan (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM in Pas. 2022, nr. 482.

2. Tot op het tijdstip van de definitieve beslissing over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel is de raadkamer enkel bevoegd om de betrokken persoon in voorlopige vrijheid te stellen in het in artikel 20, § 3, bepaalde geval dat de onderzoeksrechter binnen vijftien dagen geen uitspraak heeft gedaan over een verzoek tot overlevering of dat verzoek heeft verworpen (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM in Pas. 2022, nr. 482.

Met noot: DEWULF, S, “Wet betreffende het Europees aanhoudingsbevel blijft ook na de Brexit van toepassing op verzoeken tot voorlopige invrijheidstelling in het kader van overleveringsprocedures...”, *RW* 2022-23, afl. 22, 861-864.

Hof van Cassatie 2 augustus 2022 (P.22.0935.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220802.VAC.1>

Trefwoorden: Vrijheidsberoving van een vreemdeling - Beroep bij de rechterlijke macht - Nieuwe autonome titel van vrijheidsberoving - Gevolg - Onwettigheid die de opeenvolgende titels van vrijheidsberoving ongeldig maakt - Toetsing door het onderzoeksgerecht

Samenvatting: Wanneer een nieuwe administratieve beslissing, met een verschillende grondslag, in de plaats komt van die welke de verwijdering van het grondgebied en de bewaring van een vreemdeling beveelt, heeft het beroep daartegen bij de rechterlijke macht, in beginsel, geen bestaansreden meer; hoewel de vastgehouden vreemdeling, overeenkomstig artikel 5.4 EVRM, moet kunnen aanvoeren dat de vorige beslissing is aangetast door een onwettigheid die de nieuwe beslissing ongeldig kan maken, is de kennisname van die betwisting voorbehouden aan de rechter bij wie het hoger beroep tegen die laatste beslissing aanhangig is gemaakt en die als enige uitspraak kan doen over de wettigheid van die beslissing (1). (1) Cass. 10 mei 2017, AR P.17.0447.F ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170510.3, AC 2017, nr. 324; Cass. 23 augustus 2011, AR P.11.1456.F ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20110823.1, AC 2011, nr. 444.

Hof van Cassatie 16 augustus 2022 (P.22.1086.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220816.VAC.6>

Trefwoorden: Rechterlijke organisatie – Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Onderzoeksgerechten - Hoger beroep - Cumulatie van rechterlijke ambten in dezelfde zaak - Begrip

Samenvatting: Wat het toezicht op de voorlopige hechtenis betreft, is de zaak van een inverdenkinggestelde, voor de toepassing van artikel 292 Gerechtelijk Wetboek, niet dezelfde als die van zijn mede-inverdenkinggestelden, zelfs indien hun dezelfde feiten worden verweten.

Hof van Cassatie 12 november 2024 (P.24.1463.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241112.2N.32/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Regelmatigheid bevel tot aanhouding – Voorafgaand verhoor – Advocaat op beknopte wijze in kennis stellen van de feiten – Gebrek – Gevolg – Beoordeling rechter

Samenvatting: Uit de artikelen 23, 4° en 30, § 3, derde lid, Voorlopige Hechteniswet volgt voor de kamer van inbeschuldigingstelling de verplichting om een conclusie betreffende de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding te beantwoorden.

De kamer van inbeschuldigingstelling moet daarbij niet de redenen van haar redenen geven. Zij dient weliswaar elk afzonderlijk verweer te beantwoorden, maar moet niet antwoorden op argumenten die louter werden aangevoerd tot staving van een verweer zonder een afzonderlijk verweer te vormen. Gelet op de korte termijn waarbinnen de kamer van inbeschuldigingstelling zich moet uitspreken over de handhaving van de voorlopige hechtenis volstaat het dat zij de verweren in hun essentie beantwoordt, zonder op elk detail te moeten ingaan.

Artikel 47bis, § 2, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat vooraleer wordt overgegaan tot het verhoor van een verdachte aan de te ondervragen persoon op beknopte wijze kennis wordt gegeven van de feiten waarover hij zal worden verhoord. Artikel 47bis, § 6, 6), Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de verhoorder op beknopte wijze kennis geeft aan de advocaat van de feiten waarop het verhoor betrekking heeft.

Artikel 2bis Voorlopige Hechteniswet regelt de toegang tot een advocaat binnen de in de artikelen 1, 1°, 2, 12 en 18, § 1, Voorlopige Hechteniswet bepaalde termijnen.

Noch artikel 47bis Wetboek van Strafvordering noch artikel 2bis Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat aan de raadsman die werd opgeroepen om bijstand te verlenen aan een verdachte die van zijn vrijheid is beroofd voor de aanvang van het vertrouwelijk overleg, indien dit plaatsvindt voor de aanvang van het verhoor, op beknopte wijze kennis moet worden gegeven van de feiten waarover de verdachte zal worden verhoord.

Uit het arrest nr. 7/2013 van 14 februari 2013 van het Grondwettelijk Hof (B.36.2) volgt evenwel dat artikel 47bis Wetboek van Strafvordering in het licht van de aard en de doelstelling van de door een raadsman te verlenen bijstand zo moet worden uitgelegd dat politieambtenaren, de procureur des Konings of de onderzoeksrechter ook de bijstand verlenende advocaat moeten inlichten over de feiten waarop het verhoor betrekking heeft.

Daaruit volgt dat aan de advocaat die bijstand verleent bij het verhoor van een van zijn vrijheid beroofde verdachte voor het vertrouwelijk overleg, indien dit plaatsvindt voor de aanvang van het verhoor, op beknopte wijze kennis moet worden gegeven van de feiten waarover de verdachte zal worden verhoord.

Het staat aan de rechter te oordelen of in het licht van de concrete omstandigheden van de zaak is voldaan aan de verplichting op beknopte wijze kennis te geven van de feiten waarover de van zijn vrijheid beroofde verdachte zal worden verhoord. Daarbij moet rekening worden gehouden met de informatie waarover de verhoorder op het ogenblik van het vertrouwelijk overleg en het verhoor beschikt, wat toch gevolg kan hebben dat het niet mogelijk is om de feiten in tijd en ruimte te situeren.

Geen enkele wettelijke bepaling voorziet in een sanctie bij de niet-naleving of een onvolkomen naleving van deze kennisgevingsverplichting aan de verdachte en zijn raadsman.

Het staat dan ook aan de rechter te oordelen of de niet-naleving of een onvolkomen naleving van deze kennisgevingsverplichting het recht van verdediging daadwerkelijk en onherstelbaar heeft aangetast en in voorkomend geval die aantasting te sanctioneren. Bij die beoordeling kan de rechter het gegeven betrekken dat de niet-naleving of de onvolkomen naleving van deze kennisgevingsverplichting werd geredimeerd door kennisgevingen bij het verhoor of een navolgend verhoor of had kunnen worden geredimeerd indien de inverdenkinggestelde of zijn raadsman om een nieuw vertrouwelijk overleg had verzocht.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241112.2N.34/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Geestesstoornis

Samenvatting: Artikel 5.1 EVRM bepaalt: “Niemand mag van zijn vrijheid worden beroofd, behalve in de navolgende gevallen en langs wettelijke weg: (...) c) indien hij op rechtmatige wijze is gearresteerd of gevangen gehouden teneinde voor de bevoegde rechterlijke instantie te worden geleid, wanneer redelijke termen aanwezig zijn om te vermoeden, dat hij een strafbaar feit heeft begaan of indien er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat het noodzakelijk is hem te beletten een strafbaar feit te begaan of te ontvluchten nadat hij dit heeft begaan; (...) e) in het geval van rechtmatige gevangenhouding van personen die een besmettelijke ziekte zouden kunnen verspreiden, van geesteszieken, van verslaafden aan alcohol of verdovende middelen of van landlopers (...)”

Artikel 5.3 EVRM bepaalt dat eenieder die gearresteerd is of gevangen wordt gehouden, overeenkomstig het voormelde lid 1.c onmiddellijk voor een rechter moet worden geleid of voor een andere autoriteit die door de wet bevoegd verklaard is om rechterlijke macht uit te oefenen en het recht heeft binnen een redelijke termijn te worden berecht of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld. De invrijheidstelling kan afhankelijk worden gesteld van een waarborg voor de verschijning van de betrokkene in rechte.

Artikel 5.4 EVRM bepaalt dat eenieder die door arrestatie of gevangenhouding van zijn vrijheid is beroofd het recht heeft voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt, indien de gevangenhouding onrechtmatig is.

Op de persoon die van zijn vrijheid is beroofd als verdachte van een strafbaar feit is niet artikel 5.1.e) EVRM van toepassing, maar wel artikel 5.1.c) EVRM, alsook artikel 5.4 EVRM zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens betreffende de vrijheidsberoving van verdachten van een strafbaar feit. De omstandigheid dat volgens de adviezen van de tijdens het gerechtelijk onderzoek aangestelde deskundigen de betrokkene geestesziek zou zijn, laat niet toe anders te oordelen.

Het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis heeft zich niet uit te spreken over het voldaan zijn aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 71 Strafwetboek of artikel 9, § 1, eerste lid, 3°, Interneringswet.

Uit het gegeven dat de tijdens het gerechtelijk onderzoek aangestelde deskundigen van oordeel zijn dat een inverdenkinggestelde geestesgestoord is en dat er bij hem geen gevaar bestaat voor het plegen van misdaden of wanbedrijven die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten als bedoeld door artikel 9, § 1, eerste lid, 3°, Interneringswet, volgt niet dat het onderzoeksgerecht bij de beoordeling van de handhaving van de voorlopige hechtenis moet vaststellen dat de openbare veiligheid niet langer die handhaving kan verantwoorden en dat de betrokkene bijgevolg onmiddellijk in vrijheid moet worden gesteld.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220518.2F.4>

Trefwoorden: Hoger beroep - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Vordering tot vrijwaring of tot veroordeling - (Niet) voor de eerste maal in hoger beroep - Toepassing op de vordering van de benadeelde tegen de verzekeraar van de beklaagde en/of de burgerrechtelijk aansprakelijke partij

Samenvatting: Artikel 812, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek sluit uit dat, wanneer tussen twee partijen geen geding is aangegaan voor de eerste rechter, een van hen voor de eerste maal in hoger beroep tegen de andere een vordering tot vrijwaring of tot veroordeling zou kunnen instellen (1); een dergelijke handelswijze zou de betreffende partij immers een aanleg ontzeggen en haar tegenstrever tegelijkertijd het bij wet verboden voordeel van een gedwongen tussenkomst in hoger beroep toekennen; het recht van de verzekeraar om de vordering van de benadeelde aan te vechten, staat laatstgenoemde niet toe voor de eerste maal in hoger beroep tegen eerstgenoemde de vordering in te stellen die zij in eerste aanleg niet tegen hem heeft ingesteld (2). (1) Cass. 30 september 2009, AR P.09.0597.F, AC 2009, nr. 536; zie Cass. 16 december 2004, AR C.02.0212.N en C.02.0251.N, AC 2004, nr. 614. (2) Zie Cass. 9 december 1977, AC 1978, 431.

Hof van Cassatie 7 september 2022 (P.22.0339.F), www.juportal.be (verzoek tot heropening)
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220907.2F.4>

Trefwoorden: 1. Arrest van het Europees Hof dat een schending van het EVRM of de aanvullende protocollen vaststelt - Gevolg - Heropening van de rechtspleging

2. Procedure in cassatie - Neerlegging van een memorie - Vorm - Memorie ondertekend door een advocaat-houder van het getuigschrift - Vereiste om de hoedanigheid van advocaat-houder van het getuigschrift te bewijzen - Overdreven formalisme

3. Samenstelling van de zetel - Vonnissen alvorens recht te doen - Navolgende beslissing over de grond van de zaak - Continuïteit van de zetel - Vonnissen dat de heropening van het debat beveelt over een welbepaald onderwerp – Gevolg

4. Vonnissen en arresten - Dictum - Beslissing over een betwisting - Vorm en plaats in het vonnis

Samenvatting: 1. Artikel 442bis Wetboek van Strafvordering laat de veroordeelde toe de heropening van de rechtspleging te vragen, enkel wat betreft de strafvordering, met name wanneer bij een definitief arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is vastgesteld dat het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden of de aanvullende protocollen zijn geschonden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 515.

2. In zijn arrest van 21 september 2021 heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geoordeeld, zonder te betwisten dat het vereisen van een getuigschrift om een cassatieprocedure te kunnen instellen in se een doel van behoorlijke rechtsbedeling nastreeft, dat het Hof van Cassatie, in de omstandigheden van de zaak, door in zijn arrest van 1 juni 2016 de cassatieberoepen niet-ontvankelijk te verklaren en zodoende de procedurefout te sanctioneren die werd begaan door de raadsman van de eisers, die hun middelen niet hebben kunnen uiteenzetten in de context van een strafproces, het juiste evenwicht heeft verbroken tussen, enerzijds, de rechtmatige bekommernis om de procedurevoorschriften met betrekking tot het instellen van een cassatieberoep te doen eerbiedigen, en anderzijds, het recht op toegang tot de rechter, en aldus blijkt geeft van een overdreven formalisme inzake de procedurevoorschriften die verband houden met de ontvankelijkheid van het cassatieberoep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 515.

3. Hoewel krachtens artikel 779 Gerechtelijk Wetboek het debat, eens aangevangen, in de regel en op straffe van nietigheid moet worden voortgezet met dezelfde zetel, behalve wanneer het debat ab initio wordt hervat, hoeft het eindvonnis, in beginsel, niet te worden gewezen door dezelfde rechters als diegenen die zitting hebben gehouden tijdens het debat dat aan het vonnis alvorens recht te doen of aan de uitspraak hiervan is voorafgegaan; indien echter het vonnis alvorens recht te doen een vonnis betreft dat de heropening van het debat over een welbepaald onderwerp beveelt, moet de zetel uit dezelfde rechters worden samengesteld, of, in geval van een anders samengestelde zetel, moet het debat integraal worden hernomen voor de nieuw samengestelde zetel, want in die omstandigheid wordt het debat weliswaar voortgezet, maar uitsluitend over het rechtspunt zoals het door de rechter werd afgebakend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 515.

4. Geen enkele wetsbepaling schrijft de plaats of de vorm voor van dat deel van het vonnis dat de beslissing van de rechter over de betwisting uitmaakt; het beschikkend gedeelte komt, tussen de vermeldingen van het vonnis, in dezelfde rangorde te staan als de redenen die de grondslag ervan vormen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 515.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 14 november 2024 (128/2024), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2024/2024-128n.pdf>

Trefwoorden: Strafrechtspleging - Strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek (SUO) - Inbeslagneming - Eigendommen van een malafide derde - Begrip

Samenvatting: Bij vonnis van 24 januari 2024, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 9 februari 2024, heeft de strafuitvoeringsrechtbank van de Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden de artikelen 464/1 en 464/30 W.Sv., de artikelen 12 en 14 Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 EVRM en artikel 16 Grondwet, in samenhang gelezen

met artikel 1, lid 1 van het eerste aanvullend protocol bij het EVRM, in de interpretatie dat zij zouden toelaten dat een persoon, aan wie door een later veroordeelde beklaagde een onroerend goed overgedragen wordt voor/lopende een opsporingsonderzoek en/of gerechtelijk onderzoek, na een definitieve uitspraak op strafgebied als 'malafide derde' in de zin van voormelde wetsartikelen beschouwd wordt, met de omstandigheid dat deze derde zelf ook mee vervolgd werd in de strafprocedure, waarin beklaagde veroordeeld werd, maar zelf niet veroordeeld werd? ».

Het Hof zegt voor recht :

De artikelen 464/1, § 3, en 464/30, § 1, van het Wetboek van strafvordering schenden niet de artikelen 12, 14 en 16 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Grondwettelijk Hof 27 november 20214 (141/2024), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2024/2024-141n.pdf>

Trefwoorden: Strafrechtspleging - Rechtsplegingen van bijzondere aard - Voorrecht van rechtsmacht van de magistraten - Toepassingsgebied - Ontstentenis van toepassing op de leden van het coördinatiebureau bij de Raad van State

Samenvatting: Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 13 augustus 2024 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 14 augustus 2024, is een vordering tot gedeeltelijke schorsing van artikel 43 van de wet van 15 mei 2024 « houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II » (vervanging van artikel 479 van het Wetboek van strafvordering), bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 28 mei 2024, ingesteld door Luc Van Calenbergh en Bram Van Thillo.

Bij hetzelfde verzoekschrift vorderen de verzoekende partijen eveneens de gedeeltelijke vernietiging van dezelfde wetsbepaling.

Het Hof verwerpt de vordering tot schorsing.

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Brussel 12 januari 2024, *JLMB* 2024, afl. 40, 1794-1802.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Presse - Délit de presse - Tweets (oui) - Expressions orales - Connexité avec des écrits - Cour d'assises.

2. Presse - Délit de presse - Harcèlement - Écrits et paroles constitutifs de harcèlement - Compétence matérielle - Juridictions ordinaires.

Samenvatting: 1. Des tweets constituent l'expression d'une pensée ou d'une opinion dans un écrit imprimé ou numérique diffusé au public : pour autant qu'ils soient considérés comme infractionnels, ils constituent des délits de presse pour lesquels la cour d'assises est seule compétente.

En revanche, des paroles prononcées dans des émissions de télévision ou dans la rue constituent des expressions écrites qui ne peuvent constituer des délits de presse. Toutefois, s'il existe entre ces paroles et ces écrits un lien de telle nature qu'il exige, pour une bonne administration de la justice, que ces éventuelles infractions soient soumises en même temps au même juge, seule la cour d'assises sera, par connexité, compétente pour en connaître.

2. Indépendamment du caractère délictueux ou non d'écrits et paroles, les juridictions ordinaires restent compétentes pour statuer sur le caractère établi ou non, dans le chef de l'auteur de la prévention de harcèlement, s'il est établi qu'il savait ou aurait dû savoir que ces écrits et paroles affecteraient gravement la tranquillité de la personne visée par leur caractère incessant, multiple, répétitif et systématique.

Bergen 19 juni 2024, *JLMB* 2024, afl. 36, 1625-1628.

Hyperlink:

Trefwoorden: Sursis et suspension de la condamnation - Révocation - Inobservation des conditions de probation - Prescription d'un an - Dérogation au droit commun

Samenvatting: Le délai de prescription de l'action publique cesse de courir, conformément à l'article 23 du titre préliminaire du Code de procédure pénale, à dater du jour où le tribunal de police, le tribunal correctionnel, la cour d'assises ou la cour d'appel siégeant en premier et dernier ressort, sont saisis de l'action publique, à moins qu'il n'y soit dérogé par une loi, un décret ou une ordonnance.

Selon l'article 14, paragraphe 3, de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, l'action en révocation pour inobservation des conditions imposées est prescrite après une année révolue à compter du jour où la juridiction compétente en a été saisie. Cette disposition légale doit être considérée comme dérogeant au nouvel article 23 de la loi du 17 avril 1878.

L'ancien article 22 de la loi du 17 avril 1878, qui précisait les causes d'interruption de la prescription de l'action publique, ayant été abrogé par l'article 60 de la loi du 9 avril 2024, d'application immédiate depuis son entrée en vigueur au 28 avril 2024, il y a lieu de considérer que plus aucune cause d'interruption de la prescription d'un an relative à l'action en révocation du sursis probatoire ne peut encore être considérée.

Luik 27 juni 2024, *JLMB* 2024, afl. 36, 1628-1629.

Hyperlink:

Trefwoorden: Sursis et suspension de la condamnation - Révocation - Inobservation des conditions de probation - Prescription d'un an - Saisine du juge – Interruption

Samenvatting: Le délai de prescription de l'action publique cesse de courir, conformément à l'article 23 du titre préliminaire du Code de procédure pénale, à dater du jour où le tribunal de police, le tribunal correctionnel, la cour d'assises ou la cour d'appel siégeant en premier et dernier ressort, sont saisis de l'action publique, à moins qu'il n'y soit dérogé par une loi, un décret ou une ordonnance.

L'article 23 du titre préliminaire du Code de procédure pénale n'opère aucune distinction entre les différentes modalités d'exercice de l'action publique. Il s'ensuit que la cause de suspension qu'il introduit est applicable à la prescription de l'action en révocation du sursis pour inobservation des conditions imposées.

Brussel 28 juni 2024, *JLMB* 2024, afl. 36, 1629-1631.

Hyperlink:

Trefwoorden: Sursis et suspension de la condamnation - Révocation - Inobservation des conditions de probation - Prescription d'un an - Dérogation au droit commun

Samenvatting: Le délai de prescription de l'action publique cesse de courir, conformément à l'article 23 du titre préliminaire du Code de procédure pénale, à dater du jour où le tribunal de police, le tribunal correctionnel, la cour d'assises ou la cour d'appel siégeant en premier et dernier ressort, sont saisis de l'action publique, à moins qu'il n'y soit dérogé par une loi, un décret ou une ordonnance.

L'article 14, paragraphe 3, de la loi du 29 juin 1964, qui dispose que l'action en révocation du sursis pour inobservation des conditions imposées est prescrite après une année révolue à compter du jour où la juridiction compétente en a été saisie, déroge à l'article 23 nouveau du titre préliminaire du Code de procédure pénale, de sorte que le délai de prescription d'un an de l'action en révocation du sursis pour inobservation des conditions imposées continue de courir malgré la saisine du juge.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

KI Brussel 28 september 2022, *RDP* 2024, afl. 11, 1147-1150.

Hyperlink:

Trefwoorden: Détention préventive – mise en liberté sous caution – cautionnement – demande de réduction de la caution et de restitution partielle, après la clôture de l'instruction préparatoire mais avant le jugement sur le fond – recevabilité de la demande –

contrôle de la persistance des conditions qui ont justifié l'obligation de verser un cautionnement – C.E.D.H. – article 13 – droit à un recours effectif

Samenvatting: La caution dont le versement est imposé en vue de la levée de la détention préventive a pour finalité de garantir la présence de l'inculpé aux stades ultérieurs de la procédure et en vue de l'exécution de la peine. Si, après le renvoi de l'accusé devant la cour d'assises, mais avant son jugement, l'intéressé sollicite la restitution d'une partie du cautionnement qu'il a versé en vue d'être mis en liberté, le droit à un recours effectif, garanti par l'article 13 de la Convention, exige que la juridiction saisie de cette requête puisse, dans le cadre d'un contrôle actualisé et individualisé de la mesure, examiner si les conditions qui ont justifié la décision d'imposer le versement de la caution persistent^{1, 2}. (C.E.D.H., art. 13 ; L. 20 juillet 1990, art. 35 et 36)

Met noot : CIOCOTISON, V.P., « Restitution du cautionnement en cours de procédure : un tournant dans la jurisprudence en la matière ? », RDP 2024, afl. 11, 1151-1156.

KI Bergen 3 juni 2024, <i>JLMB</i> 2024, afl. 36, 1608-1610.
--

Hyperlink:

Trefwoorden: Redelijke termijn – Overschrijding – Gevolg

Samenvatting: Lorsque l'instruction et singulièrement l'information qui l'a précédée n'ont pas été menées avec toute la diligence requise et qu'il y a eu un dépassement très grave du délai raisonnable ayant irrémédiablement nui aux droits de la défense des personnes à l'encontre desquelles l'action publique est engagée, il y a lieu de prononcer l'extinction de l'action publique engagée en application de l'article 21ter du titre préliminaire du Code de procédure pénale.

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. Luik (afd. Luik) 16 mei 2024, <i>JLMB</i> 2024, afl. 36, 1612-1616.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Droits de l'homme - Procès équitable - Opposition - Dysfonctionnements de l'État - Défaut d'extraction du détenu - Absence de comparution à l'audience - Remise en

liberté - Non communication de la date d'audience - Violation irrémédiable du droit à un procès équitable.

2. Droits de l'homme - Procès équitable - Opposition - Dysfonctionnements de l'État - Défaut d'extraction du détenu - Absence de comparution à l'audience - Caractère non avenu de l'opposition (non).

3. Droits de l'homme - Procès équitable - Opposition - Dysfonctionnements de l'État - Opposition privée d'effet utile - Violation irrémédiable des droits de la défense - Irrecevabilité des poursuites

Samenvatting: 1. Le droit à un procès équitable, garanti par l'article 6, paragraphe 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, est irrémédiablement méconnu lorsque l'opposant, détenu, étranger et ne parlant pas la langue de la procédure, n'est pas extrait par l'administration pénitentiaire pour comparaître à l'audience et que, une fois remis en liberté, la signification de la citation à comparaître a été faite au procureur du Roi sur la base de l'article 40 du Code judiciaire. L'intéressé semble avoir été à ce point abandonné qu'aucune démarche n'a été effectuée pour s'assurer de la désignation d'un avocat pro deo. L'on ne peut attendre d'une personne détenue ne parlant pas la langue de la procédure de réaliser seule, depuis sa cellule, les démarches à l'égard du bureau d'aide juridique.

2. L'article 187, paragraphe 6, 2°, du Code d'instruction criminelle ne peut être appliqué lorsque le juge est contraint de dire l'opposition non avenu, en raison de l'absence de l'opposant, alors que ce dernier, détenu, n'a pas été extrait de la prison pour comparaître et n'a dès lors pas renoncé à se défendre ni ne s'est soustrait à la justice. Pareille décision serait inéquitable puisque son absence est imputable à l'autorité publique qui le détenait.

3. Lorsque les dysfonctionnements de l'État privent une opposition de toute effectivité, la procédure, en la cause, est contraire à l'article 6, paragraphe 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales qui subordonne la conformité d'une procédure de jugement par défaut à la possibilité d'obtenir ultérieurement que le juge ayant statué en l'absence du prévenu statue à nouveau, après l'avoir entendu sur le bien-fondé des préventions en fait comme en droit, alors qu'il n'a pas renoncé à son droit de comparaître et de se défendre et n'a pas davantage eu l'intention de se soustraire à la justice. Lorsque les manquements successifs de l'autorités publique emportent une violation irrémédiable des droits de la défense et du droit de l'opposant à un procès équitable, que le jugement rendu par défaut a été mis à néant et que l'article 187 du Code d'instruction criminelle est inapplicable en l'espèce, les poursuites doivent être déclarées irrecevables.

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

Rb. Namen (afd. Namen) 28 mei 2024, *JLMB* 2024, afl. 36, 1617-1625.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Libertés publiques - Généralités - Droits civils et politiques - Protection - Pouvoir judiciaire.

2. Infraction - Peine - Mise à exécution - Compétence du ministère public - Limites - Contrôle juridictionnel de l'ordre judiciaire.

3. Infraction - Peine - Mise à exécution - Compétence du ministère public - Peine alternative à l'emprisonnement - Carence du ministère public - Peine d'emprisonnement subsidiaire - Mise à exécution (non).

Samenvatting: 1. Aux termes de la Constitution, les cours et tribunaux de l'ordre judiciaire ont non seulement une juridiction exclusive en matière de droits civils, mais également une juridiction de principe en matière de droits politiques. La méconnaissance des droits subjectifs d'un particulier résultant d'une décision du ministère public ne peut être soustraite à la protection des droits subjectifs que doit garantir l'office des juridictions de l'ordre judiciaire.

2. La mise à exécution d'une condamnation pénale relève d'une compétence dite « liée » du ministère public, lequel est strictement tenu dans l'exercice de sa mission tant par le dispositif du jugement porté à exécution que par le cadre légal gouvernant la peine prononcée. Si le ministère public ne peut à l'évidence appliquer une sanction qui n'aurait pas été prévue par le jugement a quo sans méconnaître l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme, il ne peut davantage librement dispenser un justiciable de l'exécution d'une peine que le tribunal aurait estimé devoir prononcer, une telle dispense relevant exclusivement de la grâce royale aux termes des articles 110 et 111 de la Constitution. En cette matière, le ministère public ne dispose d'aucun pouvoir d'appréciation propre et est strictement tenu à l'application des conséquences que la loi attache à l'écoulement de délais déterminés ou à l'attitude du condamné, conditions dont la vérification relève nécessairement du contrôle juridictionnel de l'ordre judiciaire.

3. En vertu des articles 197 du Code d'instruction criminelle et 139 du Code judiciaire, il appartient au ministère public de poursuivre l'exécution des condamnations pénales et des décisions judiciaires dans toutes les dispositions qui intéressent l'ordre public. La mise en oeuvre de la peine subsidiaire ne peut en aucun cas servir de remède à un défaut d'exécution de la peine principale qui trouverait son origine dans la carence du ministère public.

2.9. Hoven van Assisen

Hof van assisen Namen 17 juni 2024, *JLMB* 2024, afl. 36, 1610-1611.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Cour d'assises - Cause d'extinction et d'irrecevabilité de l'action publique - Obligation de l'invoquer à l'audience préliminaire – Sanction

2. Droits de l'homme - Généralités et principes - Délai raisonnable - Dépassement très grave - Cause d'extinction de l'action publique - Cour d'assises - Moyen à soulever à l'audience préliminaire - Délai entre l'audience préliminaire et l'audience au fond - Incidence.

Samenvatting: 1. Les causes d'extinction et d'irrecevabilité de l'action publique qui n'ont pas été soulevées à l'audience préliminaire de la cour d'assises ne peuvent plus être soulevées, en vertu de l'article 278bis du Code d'instruction criminelle, lors de l'audience au fond.

2. La cause d'extinction de l'action publique qui résulte de l'article 27 du titre préliminaire du Code de procédure pénale, déduite du non-respect très grave du délai raisonnable, doit être soulevée à l'audience préliminaire de la cour d'assises, à peine d'irrecevabilité en application de l'article 278bis du Code d'instruction criminelle.

Le délai, qui s'est écoulé entre l'audience préliminaire et l'audience au fond, peut avoir accentué le dépassement du délai raisonnable au point de conduire la cour d'assises à considérer ce moyen d'extinction de l'action publique recevable en raison de l'écoulement du temps.

2.10. Buitenlandse rechtspraak

Hoge Raad (Nederland) 3 december 2024 (21/05215), [www.uitspraken.rechtspraak.nl](https://uitspraken.rechtspraak.nl)

Hyperlink:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:HR:2024:1781&showbutton=true&keyword=21%252f05215&idx=1>

Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Recht op bijstand van een advocaat – Verhoor – Verdachte niet van vrijheid beroofd – Redelijk vermoeden van schuld – Aangesproken door opsporingsambtenaren

Samenvatting: Verlaten plaats ongeval, art. 7.1 WVV 1994. Schending informatieplicht art. 27c.2 Sv voor verhoor van niet-aangehouden verdachte. Verweer dat opsporingsambtenaren de verdachte hadden moeten wijzen op zijn recht op rechtsbijstand, voordat ze hem in zijn woning vragen stelden over zijn betrokkenheid bij strafbaar feit, art. 359a Sv. Art. 29.2 Sv beoogt verdachte te behoeden tegen ongewilde medewerking aan zijn eigen veroordeling. O.g.v. die bepaling moet verdachte voor verhoor worden medegedeeld dat hij niet verplicht is tot antwoorden en moet die mededeling in p-v worden opgenomen. HR herhaalt relevante overwegingen uit HR:2021:853 m.b.t. redelijk vermoeden van schuld en verhoorsituatie en uit HR:2018:368, inhoudende dat aan niet-aangehouden verdachte voorafgaand aan zijn eerste verhoor mededeling moet worden gedaan van recht op rechtsbijstand en dat niet-naleving van dat voorschrift in beginsel vormverzuim a.b.i. art. 359a Sv oplevert. Hof heeft

verweer verworpen op de grond dat geen sprake was van redelijk vermoeden van schuld aan strafbaar feit toen opsporingsambtenaren aan verdachte in zijn woning vroegen “wat hij vanochtend had gedaan” en (na zijn antwoord dat hij zijn dochter naar school had gebracht) “of er ook niet iets was wat zij moesten weten”. Dat oordeel is niet zonder meer begrijpelijk. Gelet op omstandigheden, zoals deze blijken uit het door hof voor bewijs gebruikte p-v van bevindingen, dat verdachte voldeed aan signalement van de bij ongeval betrokken bestuurder en dat opsporingsambtenaren bij hem waren gekomen door tip dat hij eigenaar was van de in zijn straat geparkeerde auto (met mogelijke schade aan de voorzijde) die wat betreft merk, type, kleur en door getuigen waargenomen deel van kenteken overeenkwam met de bij ongeval betrokken auto, kunnen aan verdachte gestelde vragen niet anders worden opgevat dan als vragen over zijn betrokkenheid bij strafbaar feit (verlaten plaats ongeval) ten aanzien waarvan hij als verdachte is aangemerkt. Volgt vernietiging en terugwijzing.

Met noot: X., “HR slaat (kritische) piketpaaltjes over de vraag wanneer een verhoor aanvangt bij een niet-aangehouden verdachte”, [bijzonderstrafrecht.nl](https://www.bijzonderstrafrecht.nl/home/hr-slaat-kritische-piketpaaltjes-over-de-vraag-wanneer-een-verhoor-aanvangt-bij-een-niet-aangehouden-verdachte) (geraadpleegd op 05/12/2024), <https://www.bijzonderstrafrecht.nl/home/hr-slaat-kritische-piketpaaltjes-over-de-vraag-wanneer-een-verhoor-aanvangt-bij-een-niet-aangehouden-verdachte>

Hoge Raad (Nederland) 3 december 2024 (22/02386), www.uitspraken.rechtspraak.nl
--

Hyperlink:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:HR:2024:1769&showbutton=true&keyword=22%252f02386&idx=1>

Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Recht op bijstand van een advocaat – Verhoor – Verdachte niet van vrijheid beroofd – Redelijk vermoeden van schuld – Aangesproken door opsporingsambtenaren

Samenvatting: Verduistering crossmotor tijdens proefrit (art. 321 Sr). Schending cautieplicht art. 29.2 Sv en informatieplicht art. 27c.2 Sv voor verhoor van niet-aangehouden verdachte. Verweer dat opsporingsambtenaar verplicht was cautie te geven aan verdachte en hem te wijzen op zijn recht op rechtsbijstand, voordat hij hem aansprak op het rijden met een van diefstal afkomstige crossmotor, art. 359a Sv.

Art. 29.2 Sv beoogt verdachte te behoeden tegen ongewilde medewerking aan zijn eigen veroordeling. O.g.v. die bepaling moet verdachte voor verhoor worden medegedeeld dat hij niet verplicht is tot antwoorden en moet die mededeling in p-v worden opgenomen. HR herhaalt relevante overwegingen uit HR:2021:853 m.b.t. redelijk vermoeden van schuld en verhoorsituatie en uit HR:2018:368, inhoudende dat aan niet-aangehouden verdachte voorafgaand aan zijn eerste verhoor mededeling moet worden gedaan van recht op rechtsbijstand en dat niet-naleving van dat voorschrift in beginsel vormverzuim a.b.i. art. 359a Sv oplevert.

Hof heeft het tot bewijsuitsluiting strekkende verweer verworpen op grond dat geen sprake was van redelijk vermoeden van schuld aan strafbaar feit toen verdachte door

opsporingsambtenaar werd aangesproken. Dat oordeel is niet zonder meer begrijpelijk. Uit p-v van bevindingen van politie volgt immers allereerst dat opsporingsambtenaar al voordat hij verdachte aansprak, hem had herkend op camerabeelden waarop dader van diefstal of verduistering van crossmotor te zien zou zijn. Verder volgt daaruit dat opsporingsambtenaar vervolgens verdachte heeft geconfronteerd met die herkenning, hem heeft gezegd dat hij verdachte had zien rijden op crossmotor die van diefstal afkomstig was en dat het opsporingsambtenaar verbaasde dat verdachte “betrokkenheid heeft bij dit soort praktijken”, waarmee opsporingsambtenaar kennelijk reactie van verdachte m.b.t. zijn betrokkenheid bij strafbaar feit (diefstal of verduistering van die crossmotor) wilde verkrijgen en waardoor sprake was van verhoor a.b.i. art. 29.2 Sv.

Dit hoeft echter bij gebrek aan belang niet tot cassatie te leiden. Gelet op inhoud van bewijsmiddelen is bewezenverklaring (ook met weglating van verklaring van verdachte) toereikend gemotiveerd.

Met noot: X., “HR slaat (kritische) piketpaaltjes over de vraag wanneer een verhoor aanvangt bij een niet-aangehouden verdachte”, [bijzonderstrafrecht.nl](https://www.bijzonderstrafrecht.nl/home/hr-slaat-kritische-piketpaaltjes-over-de-vraag-wanneer-een-verhoor-aanvangt-bij-een-niet-aangehouden-verdachte) (geraadpleegd op 05/12/2024), <https://www.bijzonderstrafrecht.nl/home/hr-slaat-kritische-piketpaaltjes-over-de-vraag-wanneer-een-verhoor-aanvangt-bij-een-niet-aangehouden-verdachte>

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- DE KONINCK, C., *Het nieuwe buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht. Boek 6 BW: Een eerste commentaar op grond van de parlementaire stukken*, Brussel, Larcier Intersentia, 2024, 286 p.
- DE SMET, J., *De complexe verhouding tussen het Openbaar Ministerie en de fiscale administratie*, Brussel, Larcier Intersentia, 2024, 572 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- Nihil

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- Nihil

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- HERBOTS, P., DRIESSEN, M., “Strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek doorstaat toets legaliteitsbeginsel”, *Juristenkrant* 2024, afl. 499, 2 en 8. (noot bij GwH 14 november 2024 (128/2024))
- VANHEULE, J., “Bijdrage tot de studie van daderschap en deelneming aan de hand van de ontwikkelingen in de rechtspraak (2011-2024)”, *T.Strafr.* 2024, afl. 6, 324-388.

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- LORRÉ, J., “Strafvervolgning van sociale dumping. Vijf lessen uit evenveel cassatiearresten”, *RW* 2024-25, afl. 11, 402-413.
- VAN OVERBEKE, I., “Dealen van drugs en witwassen van drugsgelden door dezelfde dader: ne bis in idem?”, *RABG* 2024, afl. 13, 1200-1204. (noot bij Cass. 9 januari 2024 (P.23.1481.N))
- VAN VOLSEM, F., “De burgerlijke rechtsvordering uit het misdrijf bedrieglijk onvermogen”, *RABG* 2024, afl. 13, 1241-1246.
- VEREECKE, V., “Verarming is geen voorwaarde voor misbruik van vennootschapsgoederen”, *RABG* 2024, afl. 13, 1172-1178. (noot bij Cass. 7 november 2023 (P.23.0713.N))

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- CIOCOTISON, V.P., « Restitution du cautionnement en cours de procédure : un tournant dans la jurisprudence en la matière ? », *RDP* 2024, afl. 11, 1151-1156. (noot bij KI Brussel 28 september 2022)
- DAENINCK, P., “Van voorlopige hechtenis naar preventieve hechtenis”, *T.Strafr.* 2024, afl. 6, 389-407.
- DE PAUW, W., “Men zal een kat geen kat noemen – Over de beoordeling door de strafrechter van de burgerlijke vordering in afwezigheid van een strafrechtelijke veroordeling”, *RABG* 2024, afl. 13, 1187-1191. (noot bij Cass. 14 november 2023 (P.22.0765.N))
- DEJEMEPPE, B., « Le dépassement du délai raisonnable et l’extinction des poursuites », *JT* 2024, afl. 41, 747-748. (noot bij Cass. 18 september 2024 (P. P.24.0940.F))
- DEJEMEPPE, B., « Jusqu’où suppléer au défaut de motif du mandat d’arrêt ? », *JT* 2024, afl. 42, 769. (noot bij Cass. 30 juli 2024 (P.24.1146.F))
- MEGANCK, B., “Het recht om getuigen à charge op de rechtszitting te horen: het sprookje van Soufiane Riahi en de drie criteria”, *T.Strafr.* 2024, afl. 6, 420-433.
- SALOMEZ, K., “Bijzonderheden van het sociaal strafprocesrecht: bevoegdheden van de sociaal inspecteurs en de ambtshalve veroordeling”, *T.Strafr.* 2024, afl. 6, 463-474.

- TERSAGO, P., “De Salduz-evolutie. Van passieve bijstand tijdens het eerste verhoor tot actieve tegenspraak tijdens het strafrechtelijk vooronderzoek”, *T.Strafr.* 2024, afl. 6, 408-419.
- VAN VOLSEM, F., “Een beklaagde heeft geen recht op een werkstraf, maar de rechter moet de afwijzing van een verzoek om een werkstraf behoorlijk motiveren” *RABG* 2024, afl. 13, 1180-1184. (noot bij Cass. 8 november 2023 (P.23.0992.F))
- VANDERMEERSCH, M., “Veelvuldige Antigoon-rechtspraak: valt er nog een lijn te trekken wanneer onrechtmatig bewijs buitenspel staat?”, *T.Strafr.* 2024, afl. 6, 434-462.
- VASSEUR, R., “Nieuwe verjaringsregels strafvordering hebben grote impact op vorderingen tot herroeping probatie-uitstel”, *Juristenkrant* 2024, afl. 496, 7. (noot bij Gent nr. 2024/NT/457, 4 oktober 2024)

E. Gemengde of andere bijdragen

- CHRISTIAENSSEN, P., “Geen rechterlijke toegang voor dierenwelzijnsverenigingen: Cassatie blaast Eikendael ten onrechte nieuw leven in”, *RW* 2024-25, afl. 12, 443-457. (noot bij Cass. 11 juni 2024 P.(23.1538.N))
- MAES, E., BEYENS, K., “Alles onder controle? Een penologische analyse van 25 jaar strafuitvoering in België”, *T.Strafr.* 2024, afl. 6, 475-505.
- ROYER, S., DECOKER, J., “25 jaar Tijdschrift voor Strafrecht. Een kwarteeuw strafrecht tussen bewegende stilstand en stilstaande beweging”, *T.Strafr.* 2024, afl. 6, 322-323.
- TERSAGO, P., “Druggebruikersruimten en de (strafrechtelijke) aanpak van druggebruik”, *Juristenkrant* 2024, afl. 496, 16.

F. Strafrecht in het buitenland

- X., “HR slaat (kritische) piketpaaltjes over de vraag wanneer een verhoor aanvangt bij een niet-aangehouden verdachte”, *bijzonderstrafrecht.nl* (geraadpleegd op 05/12/2024), <https://www.bijzonderstrafrecht.nl/home/hr-slaat-kritische-piketpaaltjes-over-de-vraag-wanneer-een-verhoor-aanvangt-bij-een-niet-aangehouden-verdachte>

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- Nihil